PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XI СЕРПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ — AUGUST - SEPTEMBER, 1970 ЧИСЛО 8 - 9

Second Class Mail registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XI СЕРПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ, 1970 Ч. 8 - 9

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 8 - 9 AUGUST - SEPTEMBER, 1970 VOL. XI

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Королівська родина у Вінніпезі під час святкування століття Манітоби. Зліва направо: принцеса Анна, принц Филип, королева Єлисавета II і Чарлс — принц Валії (престолонаслідник). Стаття на ст. 15.

Фото: Чалмерс, „Вінніпег Трибюн".

— — — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Напередодні шкільного року	1
Н. М. — Тато поруч	2
Цінна українська колекція	2
Н. Когуська — Наше інтервю на віддаль	3
Б. Хитрин — Розмовляйте з дитиною правильно	4
На відповідальній позиції	5
В. Єрмоленко — Посмертна згадка про О. Лятуринську	6
О. Лятуринська — В свій Край і Дзеркальце-Криничко	7
Р. Вишневецька — Материнки	7
Лялька	8
Іван Цюпа — Мальви і Дарунок	10
Звіт з реф. Суспільної Опіки при УЦР.	14
The Royal Family in Manitoba (by Information Services Branch)	15
Н. Кібець — По Карпатському підгірю	17
Відділ для дітей	20
А. Г. Горбач — Кінець хроніки приозівських українців	21
Громадська і родинна хроніка	22
Річні звіти відділів	26
І. Вахна — Українська вишивка	31
Домашне господарство	32
Пам'ятник найдорожчим, обкладинка	33
При праці для „Променя", обкладинка	36

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне	$7.50
УКРАЇНЦІ В КАНАДІ — О. Войценко (англомовне)	$7.50
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Янішевська	$0.75
МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (укр. народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКР. ВИШИВОК — С. Стечишин	$1.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Ґаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.20
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00
НАУЧКА — С. Пауш	$1.50

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

620 Spadina Ave.

Toronto 179, Ont.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XI, СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ, 1970 Ч. 8-9

НАПЕРЕДОДНІ ШКІЛЬНОГО РОКУ

Час від часу приходиться нам пригадати собі вислови з народної мудрости, або як їх називаємо — народні приповідки. В цю хвилину приходить на думку така: „Як постелишся, так і виспишся". І власне цю приповідку застосовуємо сьогодні до нашої дбайливости, або недбалости про рідну школу, про навчання дітей української мови, про українські кляси в державній школі в 1970-71 шкільнім році.

Як у нас з цими справами?

Це питання ми ставимо перед кожною громадою, перед кожною українською родиною, перед кожним громадянином і громадянкою. Як у нас з рідною школою? Як у нас з українськими клясами в державній школі? Як у нас з дбайливою пильністю у навчанні української мови? Тисячі „ЯК?" прорізують нам думку і домагаються конкретної відповіді. Хто нам її дасть? Де ми маємо за нею шукати?

Прислухайтесь різним промовам на громадським форумі, міркуванням про питання збереження нашої ідентичности, про українську мову та її сучасний стан і чого найбільш почуємо, то цілі гори обвинувачень, цілі розправи про причини занепаду української мови серед молодшого покоління, про безнадійний стан, про брак учителів, про недбайливих батьків і матерів та багато подібного. „Великих слів велика сила та й більш нічого..." так влучно висловився колись Шевченко. І як же мало оздоровлюючих думок, конкретних плянів і праці, проєктів та оптимізму!

Дозволимо собі навести уривок одного з таких безнадійних листів до редакції, не подаючи імени автора:

> „Про наші українські школи міг би цілий твір написати, але часу нема. Думаю, що в нас фактично шкіл нема й не може бути, бо ми не маємо учителів. Нема учителів, нема української мови! Немає кому вчити! Для народжених у Канаді не було жодних учбових закладів, щоб вони осягнули цю мудрість. З новоприбулих не кожен надається... Ця справа мене так сильно зажурила за останні парутри роки, бо я побачив дійсний стан речей. Багатьох учителів потрібно научати української мови, зокрема українознавства. В минулому хтось когось учив а наслідки ми бачимо сьогодні..."

Зміст цього листа можна б ще довго продовжувати, але досить і цього. Каже автор листа, що справа та „сильно його журить", але ані одної позитивної думки, ні одного промінчика, стежки на ясні шляхи праці і поборювання труднощів. І коли таким людям доводиться часто виступати на громадськім форумі, то від таких мудрувань ми не тільки що нічого не осягнемо, але навпаки, це є дуже делікатна форма розкладу, що веде до занепаду. І тут дозволимо собі знов пригадати цю народню пословицю „Як постелишся, так і виспишся", „Що посієш, те й пожнеш". Такими категоріями ми дивимось на грядучий шкільний 1970-71 рік.

Та кажуть люди, що кожна медаль має дві сторони. Перед українським громадянством в Канаді є величезні можливості плекання рідної мови, на устаткування рідних шкіл, маємо ідейних професійних учителів — все що треба, то лише провести належну координацію праці на полі українського шкільництва. І хоч така праця вже почалась, вона ще зустрічається з певними труднощами і їх за всяку ціну треба переборювати.

Світовий Конґрес Вільних Українців в Ню Йорку в 1967 році виніс концепцію Виховного Ідеалу українця у вільному світі.

Постала в Канаді Координаційна Виховно - Освітня Рада. Створився в Канаді Крайовий Центр Українських Шкільних Рад Канади, потворились по більших містах Координаційні Шкільні Осередки. Всю цю працю творять люди, які не тільки „сильно журяться", але з посвятою працюють для загального добра. В них конкретні пляни праці, які нам треба лише вітати та йти їй назустріч. Бо здається, що жодна громадська ділянка не є така складна, така важка, така до болю потрібна і така розпучливо розбита, як українська школа.

І так на останнім 14 Соборі УГПЦК, що відбувався в липні-серпня ц. р., широко обговорювалась справа рідних шкіл, складались пляни українознавчої освіти для дітей і молоді, закінчуючи постановою йти назустріч координації

шкіл з іншими українськими шкільними організаціями в Канаді.

Закінчуючи наше слово про одну з дуже важливих справ нашого життя — рідні школи, навчання української мови в державних школах і плянове українське виховання в родині, та знаходячись на початку шкільного року, дозволимо собі ще раз звернутись до нашої приповідки „Як постелишся, так і виспишся". Тому всі наші зусилля в місяці вересні повертаймо на організування і устаткування рідних шкіл.

„Тато поруч"...

(Скільки в цьому змісту!)

Як мало з нас лишилось тих, що розуміють, відчувають, знають — що значить для дитини: „Тато поруч". Тато — рідний, люблячий, турботливий Тато, якому можна все розказати, про все розпитати... Як спокійно, як безпечно, як... цікаво з таким Татом...

Синова маленька рука — в дужій, великій — Татовій. Це не так собі щось, не аби що і, на жаль, далеко, не кожна дитина має такий привілей. Це ж духовий зв'язок між Батьком і Сином. Нерозривний. Зв'язок дорослої вже людини — Тата — з маленьким, допитливим хлопчиком — Сином. Духовий зв'язок Батька з сином від дитинства — чи ж не він якраз дає міцні підвалини юнакові на все його будуче життя. Чи ж не він зроджує і укріплює — певність в свої власні сили, відвагу, рішучість, наснагу творити і бути чинним...

Побільше б, побільше нам Батьків, що вміють від малечку подати свою руку власним дітям і не випускати її, аж поки є в цьому необхідність. Побільше тих Батьків, які, подаючи свою мужню, досвідчену руку маленькому своєму нащадкові — знає — що цим скріплюється єдність і розвій Родини на завжди.

Н. М.

Цінна українська колекція, подарована державному музеєві Канади

Державний Музей Людини, Оттава, одержав цінний дарунок вартістю в 20.000 долярів — колекцію українського народнього мистецтва, цього разу від д-ра Михайла Гуцуляка, приватного збирача з Ванкуверу, Британська Колюмбія. Увесь цей набуток є вислідом багаторічного і кропіткого збирання, серед якого бачимо зразки одягу з трьох етнографічних зон Західньої України: Гуцульщини, Буковини і Снятщини, а також багато хатніх виробів, як настінні килими й рушники, кераміка, декоративні вироби з дерева, музичні інструменти (бандура, цимбали, сопілки) та інші речі.

Д-р Гуцуляк прибув до Канади як іміґрант у 1948 році і привіз із собою значну частину цієї колекції, вивезеної безпосередньо з України. Він продовжував дозбирувати до того з наміром, що колись це стане часткою постійної колекції більшого музею.

Гуцулякова колекція вже виставлялася в різних музеях і ґалереях на заході Канади. Надіємося, що його колекція буде всюди оглянена згодом найширшими колами, бож д-р Гуцуляк подарував її Державному Музеєві Людини з центром в Оттаві.

Тим часом у Канадському осередку вивчення народньої культури та в слов'янському і східньо-европейському відділі музею вся ця колекція каталогується і її готують до спеціяльного показу в ґалереях музею в Оттаві, а також до випозичення іншим музеям та культурним інституціям в Канаді й закордоном.

Гуцулякова колекція — це одна з кількох пожертв мистецьких цінностей, що їх протягом останнього часу отримав музей і його осередок для вивчення народньої культури від представників різних етнічних груп країни. На початку цього року жіноча рада гамільтонського відділу КУК, Онтаріо, передала музеєві, як окремий такого роду дарунок, повний комплект жіночої ноші з Полтавщини. Цей комплект ноші є точна модель, що її фінансували, зробили й упорядкували члени гамільтонської ради, а привезла до Оттави його особисто голова ради пані Олена Лазарович. Полтавська ноша — це високого стилю річ, унікальне придбання, яке буде виставлене в музеї як частина різнокультурних експонатів, що представляють зразки нош різних етнічних груп Канади.

Державний Музей Людини в Оттаві і його осередок для вивчення народньої культури дуже радий таким заінтересуванням до їх праці, виявленим українцями Канади. Маємо надію, що така підтримка цієї етнічної групи буде продовжуватись рік-у-рік.

Бог в людині. Він є або немає. Але повна Його відсутність — це великий крок взад і вниз. У майбутньому люди прийдуть до Нього. До божественного в собі. До прекрасного. До безсмертного. І тоді не буде гнітючої сірої нудьги, звірожорстокого, тупого і скучного, безрадісного будня. **О. Довженко**

НАШЕ ІНТЕРВ'Ю НА ВІДДАЛЬ

В часі моїх подорожей по Канаді доводилось мені зустрічатись з людьми різних станів, професій, світоглядів і небуденних зацікавлень. Завжди тоді вабили мене люди одуховлені, вітальні, з Божою іскрою в душі. З часом вони створювали певну плеяду моїх добрих друзів і хоч нас ділили далекі простори, вони завжди були тут поруч, близько. До них завжди можна було полинути думкою, серцем, або сісти до листування на тиху розмову:

„Пані Олю, довідуюсь, що Ви закінчили студії на Виндзорськім університеті. Щоб зложити Вам гратуляції, я хочу знати більше..."

І ось передомною на бюрку лист із знайомим дорогим почерком. Читаю його і вбираю в себе кожне речення, кожне слово — лист від пані Олі Семенюк з Емесбурґу, невеличкого міста в Онтаріо в околицях Виндзору. І вимальовуються обрзи життя людини одухотворної, невтомної, яка прямує, до „святої брами" почерез усі труднощі, щоб „не бути сірою масою".

„Я закінчила студії — пише пані Оля — з доброю міркою успіху і в суботу 30 травня одержала науковий ступінь В. А. на факультеті домашньої економії й історії. Про себе писати не люблю. Тисячі людей, таких як я, щоденно борються за „місцем під сонцем" без шуму і реклями, щоб задержати свою ідентичність і не стати сірою масою".

Та власне, що пані Оля Семенюк не одна з тисячів, а одна на тисячу, яка обрала собі дорогу до осягнення академічної освіти в таких умовинах, в яких вона знайшлась після пережитої траґедії — раптової смерти свого чоловіка, бл. п. Миколи Семенюка. Вона є матір'ю чотирьох дітей, троє з них вже закінчували свої студії на університеті, як вона щойно спрямовувала туди свої кроки. А по смерті чоловіка лишилось тритижневе немовля — син Івась.

З родиною Семенюків я познайомилась в часі моїх громадських поїздок. Це було взірцеве подружжя інтеліґентної української родини. Обидвоє освічені і заангажовані в громадській праці — Просвіті і Церкві у Виндзорі. Власне підприємство-ресторан, місце туристичних шляхів давало їм добрі матеріяльні доходи. Діти — дочки Маруся і Леся і син Степан були гордістю родичів. Сім'я дружня включно з дітьми і здавалось, що чужина не торкнулась їх багатого духового світу. Підприємство давало достаток. Година розмови в цій ідейній родині була

Ольга Семенюк

справжнім духовим відпочинком — література, мистецтво, музика, громадськість. Та життя поруч радощів несе також велике горе і дуже часто тоді, коли його найменше сподіваються. В розквіті віку раптом обірвалось життя чоловіка пані Олі і батька дітей. Відійшов в моменті виконування громадської праці за промовою Церковній авдиторії у Виндзорі.

„Душевне пекло, спричинене наглою смертію доброї і дорогої людини, саме тоді, коли нам всім було його дуже потрібно, оповідає пані Оля, — фінансові втрати пов'язані з ограниченням підприємства також відбирали спокій...

Після серйозного обрахунку, що важне, а що не важне, і що є першорядною потребою, а що ні, я обмежила підприємство до сезонового і почала вчитись... Свій академічний успіх завдячую в першій мірі нашим трьом дітям, які закінчивши студії на університетах ще за життя батька, наполегливо заохочували мене до праці над собою. На їх думку це була найкраща регабілітація по втраті мужа. Діти, більше може, як я були свідомі того, що виховати ще одного сина, якому було заледве три тижні в тоді існуючих обставинах, було майже неможливо. Під-

приємство вимагало від мене дуже багато часу і фізичних зусиль".

І хочеться сказати словами поета Малишки:

„Та де ж ти брала незвичайне слово
І спокою цілюще джерело?"

Проминули роки на студіях в університеті — п'ять років. Дім, діти, догляд підприємства. Крім добрих осягів на студіях пані Оля Семенюк одер жала також грошеву нагороду від компанії Проктор і Гембал за оцінки в домашній економіці. Були й друзі, які словом заохоти піддержували її морально.

Останніх два літніх місяці пані Семенюк побирала ще двомісячний курс методики навчання в середній школі і йде учительювати. Підприємство продала, купила собі гарну посілість на передмістю Емесбургу. Маленький Івась виріс на дошкільника. Степан і Маруся вже самостійні ,а Леся закінчує магістерську дисертацію в ділянці географії.

„Літа на університеті були приємними, — згадує пані Оля, — і не лише тому, що студії були цікаві, але також із зустрічі з теперішніми студентами, виміна поглядів, плянів і переживань, дали мені змогу пізнати, в першій мірі саму себе, а з черги і дітей своїх та чужих. Я знайшла душевний спокій і ціль до життя".

Н. Когуська

РОЗМОВЛЯЙТЕ З ДИТИНОЮ ПРАВИЛЬНО

Процес становлення мови починається змалку. Досвід показує, що формування мови у дитини значно прискорюється, коли вона з перших днів життя чує правильну, чітку, ясну мову. На жаль, дорослі часто сюсюкають, розмовляючи з дітьми. А дітям це завдає тільки шкоди.

Ніколи не забувайте, що мова дитини формується під впливом мови дорослих. Якщо в сім'ї хтось гаркавить, шепелявить, заїкається, то не виключена можливість наслідування цього дітьми. Несприятливе мовне оточення, в якому розвивається дитина, ускладнює роботу по усуненню того чи іншого дефекту, Трапляються випадки, коли недорозвинута мова позначається і на розумовому розвитку дитини. Дітям властива кволість органів мови, тому оточуючі повинні активізувати мову дитини з раннього віку.

У трирічному віці дитині можна вже показати перед дзеркалом, як вимовляється звук „Ш". Треба, мовляв, підняти язичок до піднебіння, закрити ротик, щоб язичок не висувався, однією рукою трохи притиснути зічки і цим самим допомогти язичку піднятися. Дитина починає легше вимовляти „Ш".

Потім спеціяльними вправами цей звук закріплюється. Дітям кажуть: „Листя шелестить... ш-ш-ш". Потім пропонують вимовляти прямі склади — „ША", „ШО", „ШУ", зворотні склади — „АШ", „ОШ", „УШ", „ЕШ", легкі слова: „каша", „миша". А згодом розучують з дитиною такі коротенькі фрази, щоб у них було більше шиплячих звуків: „Кішка шукає мишку", „Мама пришила кишеню", „У кущах шарудить листя".

Як тільки діти починають добре вимовляти звук „Ш", вони швидко засвоюють всю групу шиплячих.

Неправильна мова дратує дітей, вони капризують, робляться замкнутими. Тому правильній постановці вимови у дітей треба приділяти багато уваги, щоб не травмувати їх психіки.

Усуваючи косноязичність, батьки повинні пам'ятати не тільки про правильність вимови, а й про розумовий розвиток дитини. Тому рекомендуються різні загадки, творче доповнення різних картинок, коли дорослий читає і показує їх, а дитина закінчує думку.

У кожній сім'ї дітям купують багато іграшок. Вони теж повинні бути використаті для формування правильної вимови у дитини. Можна по коробочках розкласти іграшки, що мають в назвах однакові звуки.

Батькам, вихователям рекомендується також виготовляти лото на різні звуки. З картону можна зробити 6—8 карток розміром 6х12 цм. і таку ж кількість карток розміром 4х3 цм. На великих картках наклеюються картинки, а на маленьких пишуться їх назви. Картки з картинками роздають дітям, і гра починається. Дорослий питає: „У кого є картинка, на якій намальована вишня?" І дитина, у якої є така картинка, повинна чітко і ясно відповісти: „У мене є картинка, на якій намальована вишня". Маленькою карткою з написаним словом накривається картинка.

Тренуючи в такий спосіб щодня мову дитини, можна швидше добитися, щоб вона стала чіткою, ясною, правильною. Добре починати такі вправи з раннього дитинства, коли голосові зв'язки більш еластичні.

НА ВІДПОВІДАЛЬНІЙ ПОЗИЦІЇ

— Що не кажім, але бути головою такої сильної і великої жіночої організації як Канадійська Національна Жіноча Рада це не лише почесті, але й велика відповідальність, я би сказала подвійна відповідальність. Пані Галя Гнатишин, як українка, мусить вив'язуватись як-найкраще"...

— Можна в цім і не сумніватися, бо пані Гнатишин має до того всі дані: відповідну освіту, зацікавлення громадською працею від ранньої молодости, спочатку в Союзі Українок Канади, опісля в місцевій, провінціяльній Жіночій Раді та в управі КНЖР. Роки її перебування в столиці Канади, як дружина сенатора Івана Гнатишина, часті виїзди на конвенції і конґреси крайові і міжнародні, дали їй добру основу очолювати таку поважну організацію а її спокійна і зрівноважена вдача, привітність відкрили перед нею двері у широкий світ, щоб докласти і свою цеголку до його поліпшення".

На конвенції КНЖР. у Вінніпезі. Зліва направо — Л. Хорош-Ґреґорі, голова С. У. К., Г. Гнатишин, голова КНЖР. і А. Сарчук.

Це так з розмов серед українок-делеґаток на Конвенції Канадійської Національної Жіночої Ради, що відбулась у Вінніпезі у приміщеннях університету в днях 1, 2 і 3 червня 1970 року. Вістка, що пані Галя Гнатишин з Саскатуну зістала обрана головою КНЖР на Каденцію трьох років викликала чимало прихильности, хвилювань, коментарів, особливо серед членок Союзу Українок Канади, організації, в якій пані Г. Гнатишин є одною з провідних членок.

Пані Галя Гнатишин, по фаху вчителька, уродженка Саскачевану, а місце її постійного осідку є в Саскатуні. Вона є матірю трьох синів — Романа, Віктора і Давида та дочки Єлисавети. Всі четверо студіюють, або покінчили право включно з дочкою, яка цього року закінчила студії. Три роки тому пані Гнатишин пережила раптову втрату чоловіка — сенатора Івана Гнатишина. Пронісши жалобу по чоловікові пані Гнатишин включається все більше в суспільну працю віддаючи своє набуте знання на користь суспільству.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ДЛЯ МОЛОДІ

З нагоди 100-річчя з дня народження нашої великої поетки ЛЕСІ УКРАЇНКИ Головна Управа Союзу Українок Канади оголошує

КОНКУРС на ЕСЕЙ

з життя і творчости Лесі Українки.

Молодь розділяємо на дві групи:

1-а група: 12—15 років; есей на 400—500 слів,

2-а група: 16—20 років; есей на 1000-1500 слів.

Нагороди за найкращий есей у кожній групі:

1-а нагорода $25.00; 2-а нагорода $15.00, решта учасників конкурсу дістануть річну передплату на журнал „Сумківець".

Есей у трьох копіях просимо посилати на адресу Головної Управи Союзу Українок Канади: найдалі до 31-го грудня 1970 р. на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 179, Ont.

АВТОР ПЕРШОДРУКУ

У лютому 1483 р. у Римі вийшов „Прогностик", перша друкована книга українського автора, доктора філософії і медицини Юрія Дрогобича. Ця книжечка, написана латинською мовою, містила цікаві для середньовічного читача відомості з астрономії, географії, метеорології. У ній передбачався час двох місячних затемнень, було зроблено спробу визначити географічну довготу ряду міст Європи.

Хто ж автор цікавого твору, хто такий Юрій Дрогобич? Історики встановили, що це Юрій Котермак, родом із західноукраїнського міста Дрогобича. За його назвою він і прибрав собі псевдонім.

Український учений був професором Краківського і Болонського університетів, а на 1481 — 1482 рр. його було обрано одним із трьох ректорів найстарішого на той час у Європі Болонського університету. Високоосвічена людина, Котермак підтримував дружні взаємини із видатними італійськими та німецькими вченими-гуманістами.

Життя і діяльність Юрія Котермака — одна з яскравих сторінок історії міжнародних культурних зв'язків України.

Я. Ісаєвич,
кандидат історичних наук

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА ПРО ОКСАНУ ЛЯТУРИНСЬКУ

З кожним роком відходять від нас ті, що причинилися вкладом в українську культуру чи творами — поезією, новелями, романами чи мистецтвом — кераміка, скульптура, малярство лишаючи нам все це в спадщину, як пам'ятку про себе.

Кожний з них в більшості не жив в розкошах. Опинившись на еміграції без знання мови і засобів заробляли на хліб щоденний на фабриках, кухнях в кращих випадках бюрах.

Вперше зустрілась я з Оксаною Лятуринською в 1950 році на швейній фабриці „Супак і Сонс" — дитячого одягу в місті Міннеаполісі, куди і мене доля занесла по приїзді до Америки. На тій фабриці працювало досить, як мені тоді здавалося українських жінок. Власник фабрики жид мав польку „флор леді", яка легко могла порозумітися з нашими людьми. Використовував жінок добре, даючи їм відрядну роботу (піс ворк), до того вимагав відповідного зовнішнього вигляду. Оксані було тяжко. Маючи фізичний дефект — глухоту, вона не завжди могла виконати те, що від неї вимагалося. Поскільки можливо було, жінки допомагали їй, але з кожним разом було все тяжче й тяжче. Оксана не витримувала, починала нервуватися і врешті змушена була кинути працю і перейти на допомогу стейтової суспільної опіки.

Благородність Оксаниної натури була мало зрозуміла для американського оточення. Вони підводили всіх під один знаменник. Для „сошіал воркерс" інтелектуальний еміґрант був однаковим споживачем, як і індіянин з резервації чи негр з гудламу. Поміч друзів сприймалася нею боляче. Вона намагалася завжди чимсь віддячити. Навіть останні роки, маючи деякі гроші за свою роботу, вона відмовилася від стейтової допомоги. Не дивлячись на тяжку хворобу, яка докучала їй, вона знаходила час бути на літературних доповідях і дискусіях в той же час працюючи в галузі археологічних досліджень. Була почесним членом Літературно-мистецького клюбу в Твін-Сітіс, Міннесота. Всю себе присвятила праці, яка по її смерті я думаю буде опублікована її друзями. В розборці її рукописів і листування працювали пані Оксана Соловей, Тоня Кулик і Ніна Михалевич з донею Олею.

Останні дні перебування її в шпиталі були мабуть найтяжчими для неї. Вона страждала фізично і говорила кожному, що вона вмирає. Тішилася кожним відвідуванням, увагою до неї.

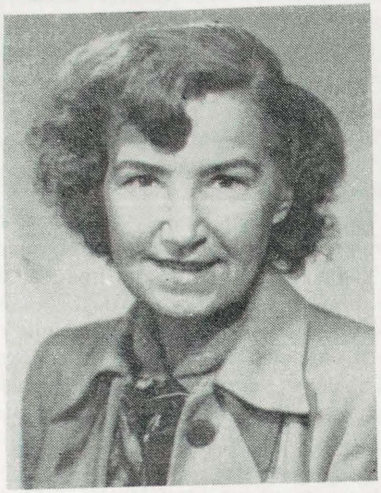

Оксана Лятуринська

Вона ніколи не забувала на Великдень передати писанку своїм друзям, якщо не сама, то через когось. Якось одного року у Великодню суботу, я не занесла їй пасочки з крашанкою і ковбасою (вона не їла їх сама, а частувала сусідок) бо мама нагло мала сердечний припадок і ми мусіли завезти її до лікарні й я так замоталась, що просто забула. І вже ввечорі їдучи на Всеночну я взяла з собою кошик для Оксани. Після Ранішньої відправи підходить Оксана з писанкою до мене і каже: — „Валічка, а я чекала на пасочку".

Вмираючи вона не забула своїх друзів, лишила для них свої писанки. Деякі Оксанини писанки були дійсно типовими — стилізовані у виконанні в деяких місцевостях на Волині.

Хто ж така Оксана Лятуринська, яка старалася жити, щоб її ніхто не помічав? Народилася вона в 1902 році на хуторі Ліс, біля містечка Вишневець, на Волині. Початкову і середню освіту здобула в Кремянці та Острозі, а вищу в Празі, куди переїхала в 1924 році. Там вона студіювала філософію на філософському факультеті Карлового університету і там же студіювала історію мистецтва і археологію. Рівночасно з університетськими студіями відвідувала мистецьку школу, яку закінчила з медалею за скульптуру.

Скульптурні твори Оксани Л. — це монументальні нагробники на могилі Коновальця (1939 р. Роттердам; Пам'ятник поляглим 1932 р. у Пардубицях); І. Білику (1941 в Мільвазинках);

А. Животкові (1949 в Ашафенбурзі), а також чеських видатних осіб та нечисленні скульптурні твори — шедеври, які виставлялись на Львівських виставках АНУМ і були розкуплені місцевими меценатами. Невідомо чи має їх хтось на еміґрації. Це були чудові майоліки та невеличкі різьби, зубрів, орлів та інших звірят і птиць.

Оксана Лятуринська знана також, як письменниця, яку породила еміґрація, де вона росла і формувалася і тому чинник стилю в її творчості грає визначну і рішальну ролю. Стиль її визначається символізмом і суворістю виразу, тематикою навіяною історизмом. (Збірник поезій „Гусла" 1938 р.; „Княжа емаль" — 1941—1956; книга новель „Материнки" — 1946 р.; „Бедрик" — вірші для дітей 1956 р.).

Лятуринська належала до празької групи „Вісників", до якої належали також Євген Маланюк, Юрій Дараган, Олекса Стефанович, Леонід Мосендз та Микола Чирський. Нікого вже з них немає в живих.

Нехай цих кілька слів про ту, яка так скромно жила і уникала бути поміченою, пригадають нашому суспільству ще раз — ШАНУЙМО ВИЗНАЧНИХ НАШИХ ЛЮДЕЙ ЗА ЖИТТЯ І ВІДДАЙМО ЇМ НАЛЕЖНУ ПОШАНУ ПО ЇХ СМЕРТІ.

Валентина Єрмоленко

Міннеаполіс, Мінн.
липень, 1970 р.

Оксана Лятуринська

В СВІЙ КРАЙ . . .

В свій край вертаються лелеки.
Їх радісний привітний клекіт
вітає все ізмалку рідне.
Вже стільки літ! Надія блідне
і хатнє вогнище вже гасне.
Життя, життя ж таке дочасне!
Вже стільки літ! І ані вістки.
І, мов останні падолистки:
Ніколи квітами поліття
не народитись нашим дітям.
Я ніжно перебрала струни
і голос мій, так клично-юний,
вібрує свіжістю дівизни.
Коханий, голос мій — з отчизни.

* * *

Дзеркальце-криничко,
срібна дивоглядь,
чи рожеве личко
ти мені прозрадь!

Чи рожеве личко,
всміхнені уста?
Чи віясте вічко,
золота коса?

Ти прозрадь усенько,
щоб хтось не сказав:
тільки полотенко
личить на рукав.

Може, й узороччя,
кожушан бебрян?
Жарний мов лоточчя
на постол сап'ян?

Зіроньки-зірнички,
золоті та жовті,
ви мені, сестрички,
милого намовте!

Та на ту доріжку,
попід той ставок,
по траві-моріжку
в затінок-садок.

Зіроньки-зірнички,
подарую бинди!
Не в садок чернички
й, боронь-боже, інде!

Де мої коситці
квітнуть між гвоздик,
щоб була в намітці
на прийдешній рік!

„Пробоєм"
Місячник Культури,
квітень, ч. 4(105), Прага 1942

Роксана Вишневецька

МАТЕРИНКИ

Роксана Вишневецька це літературний псевдонім Оксани Лятуринської. З приводу смерти автора та посмертної згадки про неї поміщуємо дещо з її творчости. Оповідання із збірки „Материнки" є автобіографічні.

Редакція.

Даремне було б виводити цю назву квіток-материнок від трави-материнки, якої вживають у нас знахарі для різних лікувань і яка росте чи не всюди. Ці квітки з тією травою нічого не мають спільного.

Вони росли на Материнщині — маленькому хутірці, і може тому їх діти так назвали, тим більше, що ніде інде їх не можна було знайти.

Всі люди, хто їх тільки не побачив, були заздрі на ці материнки, пробували пересаджувати до себе. А от на, ніде вони не приймались!

Як вони справді називались? — Хто його знає. Ніхто ні зблизька, ні здалека про це не міг нічого сказати. Може, про це можна було довідатися щось у старо-латинських ботанічних атласах. Пригадую, допавшись колись такої книги, я загледіла під рубрикою дивовижної фльори якісь квітки — Sancta mater чи щось подібне. Але вони не були такі, як материнки. Материнки були далеко кращі, і з тим в один голос погоджувались усі діти з Материнщини.

Їхній колір був сито-блакитний, оквіття подібне до оквіття повних стокроток, тільки трохи більше. Якби не той колір, вони б майже цілком були подібні до квіток Атосу, так званих „слізок Матері Божої".

Про ці слізки, що ростуть лише на Атосі, тамошні ченці розповідають таке:

„Мати Божа ходила по горах плакала:
Її Син мав бути розп'ятий!
Вона питала Місяця, Вона питала Сонечка:
„Чим полегшити його муки?"
Ніхто не знав, лише Земля-праматір:
„Слізьми, своєю мукою!"
Мати Божа ходила по горах і плакала,
Просила Місяця, просила Сонечка:
„Будь свідком моєї печалі!"
Місяць посвітив, Сонечко пригріло,
Земля сльози квіточками позбирала".

В слізках перлямутром блистіла справжня сльоза.

В материнках завжди стояла синя роса.

Слізки пахли бальзамами і кипарисом.

Материнки — чимсь дуже наближеним — маминою хутрянкою.

Вони росли на галявах Материнщини з ранньої весни до пізньої осени. Іноді здавалось, що вони ростуть і взимі на глибокому снігу, особливо ввечері, як приплющиш трохи очі.

В домі материнок, сухих або свіжих, завжди було повно. Вони стояли в їдальні на столі, в дитячій кімнаті біля узголів'я, в божниці біля слізок.

Вони, ніби як слізки, ніколи й не в'янули.

Коли хтось з дітей був далеко від дому, йому посилали материнку. Тоді дитині ставало легше на душі: хтось знав про неї, хтось пам'ятав! І згадка про Материнщину була однією пахучою материнкою.

Тепер усіх дітей з хутора розігнала хуртовина в різні сторони. І ніхто вже їм не пошле материнку. А вони так втішились, якби хтось хоч сказав, чи ще ростуть материнки на Материнщині.

Якби хтось з вас чув про це — перекажіть!

— — — —

ЛЯЛЬКА

„Лялька! Лялька! Лялька!" — неслось з усіх коридорів і гурми хлопчаків бігли за маленькою дівчиною, що хотіла від них втекти на шкільний двір. Але, заскочена з усіх боків, вона мусіла зупинитись; притулилася до стіни і вся тремтіла, мов зацьковане звірятко. Хлопчаки, то один то другий, підходили ближче, доторкались до її кісок, білих як льон, розглядали рожеве личко та її маленькі ручки й ніжки. „Дивись, дивись, чисто лялька! А яке м'якесеньке волосся! А ніжки, а ручки — чи бачив хтось такі? — мов у котика!"

Та Злотка — так ця дівчинка справді називалась — ховала ручки в суконку і, ледве не плачучи, не знала, куди сховати ніжки. Її темні очі з безмежним жахом дивилися на хлопців. Вона, приїхавши з хутора, уперше прийшла до сільської школи, ще ні трохи не оговталась, а тут такі влови! Всі хлопці, розхрістані, скудовчені, розбишацькі, здавались їй не інакше, як якимись вовкулаками.

Нічого злого не було в цьому хлопчачому подиві. Просто, вони ще не бачили такої дівчинки. Але кажіть щось впійманій пташці! Туліть її та гладьте, а вона все дивиться, як би вирватися.

Щось подібне відчувала і Злотка. Цей вічний крик — „Лялька! Лялька! Лялька!" — в її вухах звучав мов лайка. Дотики пекли, ніби найгірша ганьба. Вона радо б віддала свою найкращу стрічку хлопчакам як викуп, лише щоб вони її не займали. Та, на біду, хлопчаків не цікавила стрічка і вони улаштовували такі влови щодня.

І не набридало! А може дійсно було цікаво бачити, як маленька дівчинка, піймавшись, то збирається плакати від переляку, то гнівно тупає ніжкою.

Один рятунок від хлопчаків був шкільний дзвінок. Як тільки задзеленьчить, — вони розсипались, як горобці, по всіх клясах і нарешті давали Злотці спокій, але не надовго — до другої перерви.

Найбільше Злотка боялась Ярка Вітрогона.

Це був уже великий хлопець, ледви не парубок. Він ніколи не вчився, вічно сидів у тій самій клясі і тільки бешкетував.

Його батько, який жив далеко в повіті, коли приїздив, казав не раз: „Мій Ярко буде свині пасти! Або: „Ярко дістане по заслузі — вовчий пашпорт!" Або ще: „На інакше, як Ярко буде примушений одягнути ведмежі чоботи!"

Злотку дуже цікавило, що то за вовчий пашпорт і що то за ведмежі чоботи? І вона довідалась таке: Вовчий пашпорт — це ніби арештантський. Ніхто нікого з таким пашпортом ніде не прийме, ані за свинопаса. Ведмежі чоботи — це щось на кшталт вояцьких, тільки вони всюди набиті гострими гвіздками, що так і шпигають.

Злотці було трохи шкода Ярка, що дістане вовчий пашпорт і буде примушений носити ведмежі чоботи. Але коли ж він такий злий, то хай носить і то якнайхутче!

Це ж він першим починав завжди переймати її! Це ж він найбільше кричав: „Лялька! Лялька! Лялька!" І це ж він, а не хтось інший найбільше тріпав її кіски!

Дні проходили. Ярко Вітрогон все ще був у школі і не йшов пасти свині. Від його вигадок вся школа щодня ходила ходором. Учителі бралися за голову і тільки з огляду на батька не викидали Ярка зі школи. А вже бідна Злотка боялася зробити й два крови з-поза шкільної лави, не те що вийти на коридор.

Все ж Ярко знаходив способи крикнути їй навздогін: „Лялька! Лялька! Лялька!" або послати рукою цілунок, або.., ні! таки напевне це він, хто відважився покласти їй в торбинку на книжки листка з намальованою квіткою і з віршем:

„Ти лети, лети, листочку,
до замкового дімочку,
де сидить уся в коральках
лялька, лялька, лялька, лялька.
мила, мила, мила Злотка,
в її рученьках стокротка".

Як тільки Злотка, прийшовши додому, знайшла цього листка і прочитала, — скорше, щоб ніхто не бачив, подерла його на кусочки й кинула через вікно до парку.

Надворі був вітер. Один кусочок ледь-ледь не влетів Злотчиному братові до книжки. Злотка страшенно налякалась: ану ж, брат з нього вичитає усю її ганьбу? І те, що її лають ляльою, і, те, що хтось насмілюється її називати „милою Злоткою". Ще б так бракувало попасти братам, тим страшним глузівникам, на зуб! Вона хутчій вибігла з кімнати, позбирала всі кусники і спалила їх на свічці. Після цього Злотка почувала себе так, ніби випалила на собі якесь ганебне тавро.

Та листки з'являлися щодня і вже не по одному, а по кілька. Злотка ледве не плакала від злости. Хоч вони не всі були однією рукою написані, вона все думала, що це від Ярка, і, не читаючи, нищила їх із квітками до останнього кусника.

Ах, як вона бажала тому Яркові ведмежих чобіт!

Ах, як вона просила: „Боженьку, дай щоб Ярко дістав по заслузі! І вовчий пашпорт і ті ведмежі чоботи! Боженьку, зроби це якнайхутчій!"

Раз, прийшовши зі школи і заглянувши в торбинку, Злотка не знайшла жадного ганебного листка і відідхнула.

Коли прийшла пора робити завдання на завтра, вона спокійно при братах вийняла з торбинки свою читанку, розгорнула і... Боженьку! Як почали сипатися з читанки листки і з стокротками, і з рожами!

Злотка змертвіла.

А брати за листки і давай читати:

„Я до замку ходжу, ходжу,
все приношу красну рожу,
все для Злотки, Злотки-злючки,
в її сніжно-білі ручки".

Тут брати в регіт, а за хвилю знов давай читати:

„Мій листочок долетів.
Був він Ляльці не во гнів.
Лялька з усміхом читала,
до шухлядки укладала..."

Ні, далі слухати не можна було ніяк!

Злотка вискочила і погналась.

Аж увечері знайшли її в парку, заплакану і люту на братів, на Ярка й на цілий світ.

Якось так випало, що наступного дня вона не мусіла йти до школи і не мусіла зустрінутися з ненависним Ярком. Злотка від'їхала на довший час на хутір за кілька верст.

Ніколи вже в своєму житті вона не побачила Ярка, до речі, й не бажала бачити. Але його ведмежі чоботи й вовчий пашпорт, хотіла вона чи не хотіла, бачила майже щоночі. І скажіть но, де? — На своїх власних ногах і в своїй власній кишені!

Іван Цюпа

МАЛЬВИ

Палахкотять біля вікон животрепетним вогнем розвихрені мальви, шугають червоними язиками багаття під самісіньку стріху, того й гляди, від їхнього полум'я загориться хата...

Ніхто не знає, коли і хто посадив їх на сонячному причілку. Мати кажуть, що ті рожі посадила колись давним-давно ще бабуся в свої дівочі літа... Чи не відтоді бере свій початок пісня: „Посадила рожу я край вікна..." Мабуть, разом з цими чудесними квітами, що ростуть на високих стеблах, народилася і пісня та й пішла у люди.

До пишного розмаїття мальв всі давно звикли, і квіти були ніби невід'ємною частиною родини. Щороку ранньою весною з-під землі з'являлося зелене пагіння, за кілька ночей воно виростало вище призьби, привітно заглядало у вікна. На високих стеблах в'язалися десятки бутонів, які в кінці весни зацвітали червоними, світло-рожевими і темно-пурпуровими квітами.

Здавалося, то й не квіти, а якийсь чародійник розвішав на пружних високих пагіннях малинові, оранжеві, сріблясті дзвоники. Вечорами тихими, коли спадала літня спека, мальви стояли урочисті серед золотого надвечір'я, тихо граючи чарівну пісню на своїх чутливих грамофонних трубках.

І тоді стара хата ставала незвичайною, бо стояла вся в прекрасному живому вінку, в центрі пелюсткового багаття, і ніякі казкові, кришталеві палаци не змогли зрівнятися з чарівним видовищем простої селянської оселі серед буйноти барвистих мальв. Іншим ставало й подвір'я, і трохи похилі дощаві ворота, і плетений тин, який вростав в рожеву гущавину.

Дівчата любили вогнисті рожі, бо й самі нагадували чимсь ці квіти, — і зеленим клечанням, і ніжними пелюстками, і юною судьбою. Дівчата давно помітили, що квіти мальв схожі на відкрите людське серце. В ніч на Івана Купала вони заплітали дзвонкові мальви у свої вінки, пускали їх на воду, загадуючи на щастя...

Мальви цвіли від стиглої весни до пізньої осені, доки лихий мороз не підкрадався підступно холодної ночі у квітник і сивим інеєм не тушив розвихрене горіння. Тоді никли на ніжних чашечках пелюстки, і високі стебла схилялись в жалобі, скаржачись сонцю на свою долю.

Коли б не цей нежданий, негаданий мороз! Вони б ще могли цвісти і пломеніти, скрашуючи собою сумовиту лагідність бабиного літа...

А так меркла краса мальв, всихало високе пагіння, стояло, мов настовбурчене, соняшничиння, затиснувши в своїх кулачатах калачикове насіння, — живий плід буйного цвітіння.

Пізно восени те бадилля зрубували, щоб не манячило воно перед вікнами, мов обламані хрести на кладовищі. Але не вмирала разом зі своїм стеблом мальва! В землі залишалось живуче коріння з клубнями, схожими на людські руки. Воно ладне було знести люті зимові морози, щоб весною знову викинути молоде пагіння і погнати вгору пружне стебло з рожевими, червоними розтрубами дивних квітів.

І так з року в рік, з покоління в покоління, ніби на роду їм було написано вічно стояти під стріхами селянських хат...

Тільки в місячні ночі високостеблі і стрункі мальви марили про простір.

Широким Полтавським шляхом їду додому у свій тополиний край. То не видіння, не рожеве марево мерехтить над шляхами-дорогами! То цвітуть мальви, посаджені дівчатами-полтавками, щоб не скніли вони в затінку хати, а красувалися на виду у всіх! Щоб майоріли обіч оспіваних шляхів, мов весільні дружки, вінками.

Вітайте, мої красуні! Ви народжені для простору і сонця! Квітуйте, горіть і грайте у свої пелюсткові ніжні сурми одвічну хвалу земній молодості!

ДАРУНОК

У моїй кімнаті на білій стіні висить українська плахта. Вона горить і грає красою кольорів, переливається багатством барв і нагадує водночас мерехтіння заквітчаних весняних луків, і золотистий блискіт розкішних нив щедрого літа, і розмаїтий квітник осінніх айстр під вікном.

Плахта. Ні з чим не зрівняна краса дівочого вбрання. Самобутній килим, в якому зібрано більше кольорів, ніж у небесній райдузі.

Друзі і добрі знайомі, які бувають у мене в гостях(по-різному дивляться на цвітасту плахту. Одні захоплено розглядають її, мов чудесну картину, вигаптовану людськими руками з гарусу, другі — дивуються, чому у мене на стіні старомодна плахта, а не якийсь модерний килим, треті допитуються, де і за скільки купив я цю рідкісну, коштовну річ.

А недавно мій новий знайомий — заслужений діяч мистецтв, керівник українського народного хору — гаряче умовляв мене продати плахту для знаменитої артистки-співачки.

— На люди треба цю розкіш! На люди, а не тримати дома на стіні! Вимагайте, що завгодно, але прошу вас — погодьтесь на мою пропозицію...

— Нізащо в світі. Ця плахта подарунок моєї матері...

— Пробачте, але це трохи сентиментально — берегти материну дівоцьку плахту.

— Ні. Моя мати цю плахту виткала сама.

— О, тоді інша річ. То ваша мати чародійка. Таку красу створила з ниток!

— Моя мати була ткаля, хоч, може, й незвичайна. З-під її ляди і ритків, з-під її золотих рук дивним дивом мережились українські плахти, в які наряджались дівчата й молодиці у святкові й урочисті дні.

— Цікаво. Розкажіть! Я вважаю ткацтво — самобутнім мистецтвом, яке, на жаль, відмирає, — сказав мій друг і, зручно вмостившись у кріслі, приготувався слухати.

...Що ж, розкажу. А за одне повідаю всім про дорогий моєму серцю подарунок, який висить на білій стіні, мов нетлінний материнський стяг, широко розгорнувши свої барвисті крила..

**
*

Я люблю плахти. Ця любов народилась у мене змалку, коли я ще хлопчиком допомагав матері сукати цівки з гарусу. Вона сидить за верстатом, тче, схилившись над основою, заплітає дивні мережива, а я помічник у неї. Мене вражало оте цвітасте переплетіння гарусу і заполочі, з якого чудом виростала на очах плахта. Мати й справді здавалась тоді мені чародійкою. Це вона творила в убогій хатині фантастичну іскрометну казку на старовинному дерев'яному верстаті.

Ви, напевно, помітили — плахти бувають різні. Є так звані дівочі плахти, в яких усе кричить і піниться, переливається й миготить червоним маковим цвітом, рожею, грає зірчастими пелюстками жовтогарячої красолі, то сріблиться затканими цятками калачика з білі. Все, що може тільки створити буйна фантазія, переплелося в такій плахті. Це — плахти молодості. Вони такі ж вогнисті й райдужні, як сама юнь.

Бувають ще напільні плахти — вбрання молодиць. На відміну від червоних плахт у них переважають стримані кольори, менше багряного, жовтогарячого, більше бурякового, вишневого, коричневого, що в поєднанні з голубим і зеленим створює своєрідну красу. В напільній плахті немає тієї буйности і блискоту, яка властива дівочій. Якщо дівоча плахта нагадує весну, то плахта молодиць нагадує зріле поле, розкішне й багате, символізуючи тим жіночу зрілість. Від цього, мабуть, і назва пішла — напільна. Таке вбрання здебільшого колись носили молодиці — хороші, ласкаві дружини і молоді матері.

А то ще бувають плахти синятки — вбрання літніх жінок та бабусь, які зрідка зодягали й дівчата, й молодиці — у піст або пилипівку. В такій плахті переважали не сонячні фарби, не вогнистий гарус, а пісні, тьмяні кольори, приглушені, строгі барви, що нагадують про осінні квіти, про старість. Найбільше в синятці — синього, від того й назва така. Здається, ткалі перенесли на тканину квіти морозу, що цвіте пізньої осені коло призьби.

Моя мати все своє життя прожила у плахті, — здівувала роки у червоній калачиковій, сходила молодицею у напільній, а на старості літ у неділю носила плахту синятку, а в будень — чорну дергу.

Коли моїй матусі старші дочки подарували перших онуків, вона надумалась виткати собі плахту на смертне вбрання. Мати не говорила про це нікому, мовчки творила свою лебедину пісню, і тільки я один, малий помічник, зачаровано сидів біля неї і дивувався: те, що ткала мати, не було схоже ні на які плахти, що їх вона виткала за свій довгий вік.

На цей раз вона, здається, заплітала у вінок з барвистих мотків гарусу свої прожиті літа. В центрі тої плахти пробивалися, як світлий спогад, ясні, променисті барви — дівочої, далі — колами, як журливий наплив материнства, ішли стримані кольори напільної, а ще далі, по краях, все це волохатими тінями приглушували строгі, трохи печальні фарби — синятки. Так у плахті моя мати просто і мудро відтворила все своє життя.

Ось гляньте, будь ласка, на стіну — на ній палахкотить та плахта. Чудовий витвір материних рук, її, можна сказати, лебедина пісня. Після того вона вже не сідала за верстат, посилаючись на слабі очі...

Кожного разу, коли я дивлюся на цю плахту, я згадую свою кропітку рукодільницю, мою ласкаву і ніжну матір. Плахта кожного цяточкою гарусу, заполочі й білі нагадує мені про її благородне, повне турбот і праці, неспокійне життя.

З ранньої весни і до пізньої осені моя мати жила і трудилась серед природи, копала грядки, садила городину, перетворювала нашу невеличку садибу в зелений рай. Здавалось, вона й тут творила красу величезної розмаїтої плахти, тільки на цей раз уже з живих квіток, з гвоздик і маків, з красолі й рожі, з вогнистих калачиків і золотих соняшників. Влітку мати вибирала восковисту плоскінь на підметах серед пахучої матірки, жала жито і в'язала снопи на своїй убогій нивці, далеко від села, а потім ми не бачили її цілими днями. На чужому полі в багатих хуторян збирала вона чужий хліб.

Золотої осені в теплі дні бабиного літа мама вибирала матірку, мочила коноплі, тіпала прядиво, микала мички... А ще збирала городину, все те, що надбала на своїй садибі, шаткувала капусту на зиму, згрібала пожовкле листя на леваді, обставляла соняшничинням хату, щоб нам тепло було в ній зимою...

Надходила зима, і тоді мати вносила з повітки верстат у нашу тісну хату, встановляла його на покутті під образами і з раннього ранку до пізнього вечора вистукувала лядою. Мати ткала людям полотна і плахти...

ОСІННІ БАРВИ

Не дивуйте погожим вересневим дням. Хоч і скінчилося тепле літо з буйною зеленню та строкатим розмаїттям квітів і йде вже вересень — перший осінній місяць, але ще достатньо світить сонце хоч тепла дарує менше, бо обрало коротший шлях по небосхилу. Частіше небом тягнуться хмари. Серед сонячних днів вкрапляються вони похмурі з тривалими мряками-дощами.

Хоч Злата — баба починає Вереснем осінь, та непевної вдачі вийшов цей синок у Погоди. Ніколи не дізнаєшся чим він вас порадує. Добре, коли мавка чи лоскотарка пригорнеться до Вересня — земля тоді в лагідному сонці, золотяться духм'яні шишки хмелю, з яких буйноголовий любчик сплете розкішний вінок весіль...

А якщо цей крутій попадеться в обійми якоїсь з Мокрян або Мигачка його зачарує? Не чекайте добра від Вересня, а надто коли він загуляє з стрибожичами та ще й хильне з Любчикового келиха хмільного меду або міцної виш нівки.

Тоді на осиках все рясніше з'являються вогнисто-червоні листки, жовтими плямами прикрашаються зелені жупани кленів. Струнке постаті берез також позолотяться і почнуть мляво скидати поодинокі листки. У статечних дубів по-юнацькому порудіють „чуби" і поволі починається листопад; опадають достиглі плоди багатьох рослин.

Та вересень має про запас ще немало теплих сонячних днів. І тоді у блакитному небі з'являється чарівне мереживо з довгих срібних ниток: легким павутинням оповитий увесь ліс. Це розсиляються молоді павуки: павутиння замінило їм крила. Ця чудова пора зветься „бабине літо" на Україні, а в Америці — „індіянське літо".

Вересень — „медовий" місяць лісу. Бузково-фіолетового кольору килими квітучого вересу, що розстелились через усе Полісся, багаті на медодайний нектар. Повітря напоєне пахощами меду й живиці. Не випадково цей місяць в Україні та Білорусії звуть вереснем.

Кажуть давно те було, коли, ніхто не пам'ятає, а що трапилось в Києві, кожен ствердить. От тільки не знають напевне, хто був свідком всього цього, чи Гончарський кінець, чи Кожум'яцький, а може й Поділ, коли там ще жили поляни, коли їхні боги жили разом з ними по містах і селах. Щедрою рукою розділяв Дажбог полянським дітям сонячне тепло. Росли вони красивими і добрими, щедрими і хоробрими. Тут же, недалеко від Києва, вище по Дніпру, жив у своїй кузні Сварог. Тут же, в Києві, жила одна з доньок Сварога: пишногруда, золотоволоса красуня Липа, яка готувала Ярилові бджолині рої. В медушах у Липи був харч не тільки для ярилових візничих (то ж бджоли несуть і зараз на своїх золотих крильцях легку колісницю Ярила з Ладом на весілля до Лади, в її корчмі були хмільні любчикові напої, без яких не обходилось жодне з Київських свят. Так би може воно було б і до наших днів, якби не трапилась непередбачена подія і Липа не випила з Любчикового келиха на одному з весіль. Випила і закохалася і батька не спиталася. І сталася біда в родині білобожичів. Породила Липа сина ніжного і золотавого, як сама і прекрасного, як батько. Буйний красень Дністер-чорнобоговий онук став батьком Сварожича. Не приніс щастя Любчиків напій Липі, не всидів довго в Києві чорнобровий Дністер, подався за якоюсь Літавицею, поки не вгомонився десь аж у Карпатах.

Жила Липа, ростила красеня сина. Млів від

тепла Липів син, аж гарячий піт виступав, коли Віск ненароком ставав на очі Ярилові. Водяникова душа синовця не виносила та й Сварог не бачив свого онука. В глибоких льохах ховала його Липа, коли приходили до неї сонцеликі родичі.

Та Біда спіткала Липу, вирвала дитину з-під материнської опіки. А було це так... Злата баба пряла з своїми доньками та київськими дівчатами. Всі готували посаг до весілля. Вечеріло, а роботи зроблено було мало, день став коротким. Найменша з доньок ще тільки вчилася сукати нитку. Тільки - но скрутила за день нитку, а тут вже ні ткати ні вишивати не можна. Сонце зайшло. Засумували всі тільки Доля відклала свою роботу і поклавши голову на коліна матері, спокійно заснула. Кинулася Свічка до вікна подивитись, чому так рано заховалось сонце — і завмерла. Просто біля неї стояв дивопарубок.

— Свічко! — зойкнула Злата - баба.

— Свічко, бережись, від знаглого кохання все горить! — а Свічка Віск поцілувала.

Хто знає, чи так воно було. Спокон віків у вересні кияни влаштовували свято, яке до наших днів відоме під назвою „Свіччине весілля". В свій час це було одне з чільних осінніх свят київських ремісників, яке переросло в загальноміське торжество. Відзначалось воно 14 вересня. На „Свіччине весілля" дівчата водили танки, ставили весільне вільце чи гільце, яке прикрашалося квітами, стрічками і свічками. Після свята Свічки, починається справжня осінь, гаряча пора у землеробів, чи як кажуть другі жнива. Копають картоплю і буряки, знімають кавуни і дині з баштанів, є робота в садах і виноградниках. Зразу ж за днем осіннього рівнодення, після 22 вересня, починається вже загальний відліт птахів у далекий вирій. На глибину, в річкові ями відходить риба. Деякі звіри, як от білка (вивірка), бобер, хом'як, заклопотані заготівлею корму на зиму. У борсуків, єнотовидних собак, вовчків та інших зимосплячих звірів посилено відкладається товщ. У звіра відбувається осіння лінька.

Осінь — пора, коли все живе перевіряє свою готовність до зими. І милуючись цим „парадом" природи, мимоволі думаєш: яку то справді незбагненну силу жаги до життя таїть у собі все в природі, щоб наступною весною породити на світ нову красу.

Міннеаполіс, Мінн., серпень, 1970 р.

Наталія Кібець

КОРОННОГО ВАМ ВЕСІЛЛЯ!

У весільних обрядах народів є чимало спільного — вбрання наречених, відповідні пісні і танці тощо, але порізному відзначають у різних країнах „весільні ювілеї". Ось, наприклад, як це роблять у Болгарії.

Перше весілля — зелене. То день шлюбу. В нього свій символ — миртове листя у весільному вінку. Далі — ситцевий ювілей. Його відзначають через рік, а називають так тому, що в життя молодожонів увійшла буденність, мовляв, „ситцева простота".

П'ятиріччю сім'ї присвячене дерев'яне весілля. Цього дня рідні і друзі дарують подружжю різні дерев'яні речі. Далі йдуть цинкове, мідне, жерстяне...

„Днем троянд" називають десятиріччя. Гості танцюють, обов'язково держачи в руках червоні троянди. Гарно, чи не правда?

На срібне весілля миртовий вінок замінюють срібним, а на палець, поруч із золотою, одягають срібну каблучку.

На пе́рлове весілля — після 30 років — чоловік дарує дружині перлове намисто. А після 50 прожитих разом років обручки заміняють новими — за півстоліття золото дещо потерлося.

Трудно перелічити всі ювілейні весілля. Останне, 21-ше, називають коронним і святкують... через 75 років.

— — —

БЛАКИТНИЙ САД

Є рослини, що своїм зовнішнім виглядом впливають на настрій, поведінку, загальний психічний стан людини. Пломенисті, яскравочервоні квіти маку, сальвій, канн здатні нагадати нервовій людині колір пролитої крові, настрахати її, створити уявлення, що її ніби переслідує цей колір. Це яскраво відбито в оповіданні Гаршина „Червона квітка". Але є й такі рослини, що вгамовують збуджені нерви, і не лише своїм забарвленням.

Ніжний, ненастирливий шелест листя осики нагадує плескіт далекого моря. Замріяно лопотить листям береза. Кличуть під легку, прозору тінь крони ясеня, липи, дуба, які ніколи не закривають повністю бірюзової далені, неба. Навівае тихий спокій тонкий аромат матіоли. Заспокоює очі голубий та синій колір квітів.

Розумним добором такого кольору рослин (чи окремих сортів їх) можна створити цілий „блакитний сад", який квітуватиме від ранньої весни до пізньої осені.

Першими, як зійде сніг, зацвітуть братки, за ними голубі проліски, потому сон-трава. А там — розпустяться грона бузку, засиніє земля, вкрившись килимом незабудок, дзвіночків барвінку. Згодом стрімко пов'ються вгору пагони запашного горошку та кручених паничів. І запишається казковий синьо-блакитний розмай весняного квітування, обрамлений соковитою зеленню листків.

Блакитне цвітіння завершать восени косарики та айстри. Далі людині лишається милуватися спокійними композиціями з вічнозелених дерев та кущів, а квітами — у приміщеннях та оранжереях.

Агроном **Ф. Цешковський**

— — — —

Дитинство дивується. Молодість обурюються. Тільки літа дають нам мирну рівновагу і байдужість.

О. Довженко

Звіт із діяльности референтури Суспільної Опіки при УЦР в Аргентіні

Нещастя, яке спіткало наших людей в місяці жовтні, 1967 року через повінь заподіяло дуже великі матеріяльні втрати, як і спричинило багато хворіб. Наші люди опинилися в надзвичайно тяжкому положенні, переживши цю трагедію.

Союз Українок, побачивши тяжке положення наших бідних людей зрозумів, що немаючи сталої харитативної установи, яка могла б занятися цим людьми, які тої допомоги потребують, рішим заложити Суспільну Опіку при Союзу Українок, девізом якої є „Поміч ближньому — Жертва Богу!"

Треба зазначити, що Союзу Українок, не посідаючи жодних фондів взяв на себ великий тягар в надії, що українська спільнота в будучому також зрозуміє потребу цієї, так необхідної установи для нашої колонії і допоможе нам в цьому так важному ділі.

Наше жертвенне жіноцтво всіма силами старалось допомогти нашим людям в нещастю: не зважаючи на ті страшні зливи їздили наші пані в потерпівші зони і завозили людям одяги, білизну, щоб вони могли перебратися бодай в щось сухе. Всі ці речі наше жіноцтво в перших днях повені забирало із своєї гардероби.

Звичайно, Українська Центральна Репрезентація робила заклики в радіо-передачах і пресі, щоб громадянство пішло назустріч своїм братам-українцям, складаючи пожертви грошеві і одягові в наших кооперативах: „Фортуна", „Відродження" і „Тризуб". На жаль більшість нашого громадянства віднеслось до цього нещастя індеферентно. Грошева допомога винесла понад 6.000 пезів які пізніше були переведені на Суспільну Опіку при Союзі Українок, бо з цих мізерних пожертв не можна було допомогти бодай кільком родинам — це була капля в морі. Одежі назбиралось теж не вистарчаюча кількість, щоб можна було обділити всіх, хоча повне авто з одежжю було перевезено в потерпівшу зону і передано голові Т-ва „Просвіта", п. Бреусу і п-ні учительці Прус, на Валентін Альсіна, для роздачі потерпілим. Також Союз Українок із своєї каси виплатив одній членкині 5.000 пезів, у якої від повіні завалилися стіни.

Після вакаційного сезону, в березні місяці 1968 року, Управа Союзу Українок приступила до сповнення обов'язків, які на себе перебрала Суспільна Опіка при Союзі Українок. В першу чергу потрібно було мати якусь фінансову базу, для цього були подані прохання до наших фінансових установ, крім того роздані нашим членкиням збіркові листи, завдяки чому ми могли розпочати працю.

Плян праці був намічений наступно: допомога нашим одиноким, самітним старим віком і немічним людям, які знаходяться на оселі „Санта Ріта", як рівно ж старання про оприділення таких осіб на цю ж оселю; улаштування хворих людей до шпиталів для перевірки їх стану здоров'я с. б. переведення ріжного роду аналізів, радіографій і інше, безкоштовно, відвідування хворих по шпиталях; допомога грошева, купівля ліків і одежева. Цей плян діяльности переводився, як й був намічений.

На протязі короткого часу наша каса порожніла, бо видатки були, а нові пожертви не поступали, прийшлося звертатися до жіноцтва Північної Америки і Канади, які зрозуміли якої ваги є розпочате діло і старались своїми пожертвами допомогати нам. Завдячуючи грошевій допомозі із закордону і жертвенности нашого членства, яке оподаткувало себе місячними датками, ми змогли розвинути справу Суспільної Опіки в ширшому обсязі.

З великим сумом мушу зазначити, що мужеська стать нас цілком не підтримує, з яких причин не знаємо. Рівно ж фінансові установи, крім кооперативи „Відродження", яка дозволила приймати заінтересованих осіб в її приміщенню й своєю грошевою допомогою йде нам назустріч. Кооператива „Тризуб" допомагає Суспільній Опіці при Братстві УАПЦеркви, яка обслуговує своє членство. Кооператива — „Фортуна" відмовила нам в допомозі на 1969 рік, хоча ми мали приобіцяння паном Директором Кооперативи, що як подамо прохання в грудні місяці, 1969 р. то при розділенні допомог на різні установи нам дадуть 50.000 пезів. Прохання було подане ще в листопаді місяці, щоб не спізнитися, але на жаль з невідомих причин нам не було приділено ні сотика.

З гордістю можу зазначити, що Суспільна Опіка досягла великих осягів і набрала досить широкого розголосу, бо й з Европейських держав звертаються до нас за допомогою.

Суспільна Опіка обслуговує всю українську спільноту цілої Аргентіни, не роблячи вийнятків до якої організації потребуючі належать, до якого віровизнання та з яких територій української землі походять.

На протязі цього часу, не враховуючи нашу колонію, Великого Буенос-Айресу, ми помогли багатьом людям з Апостолес, Мендоза, Чако, Кордоба і навіть вислали грошеву допомогу старшому віком і зовсім одинокому інж. до Німеччини. Крім того ми маємо на оселі „Санта Ріта" 26 осіб, якими опікуємося та 40 осіб в державному домі старців, між якими є багато калік і пару людей заслужених в українській справі, які знаходяться на приватних мешканнях.

Суспільна Опіка має своє окреме конто в Кооперативі „Відродження" і всі гроші, які поступають на цю ціль, витрачуються лише на згадану допомогу. Ніхто з нас не побирає ніякої платні, як рівно ж всі поїздки і дрібні видатки оплачуються самими нами. За цих неповних 2 роки на наше конто поступило 400.000 пезів, з яких за цей час витрачено 250.000 пезів на допомоги, 150.000 пезів вкладено, як залізний фонд — це наш річний бюджет. Листів на цей період було вислано 95, крім подань і подяк місцевих. Більше 100 осіб звертались до нас за різними допомогами, чи то за грошевими, чи лікарськими, чи ліками, чи одежжю. На протязі цього часу наше жіноцтво не забуло і про хворих, які знаходяться в шпиталях — відвідували, приносили їм білизну і їжу, витрати були роблені за свій рахунок. Всіх ми старались задовольнити в міру наших спроможностей.

Віримо і надіємось, що нарешті і наше жертвенне українське громадянство допоможе нам продовжувати це так необхідне діло — „Поміч ближньому — Жертва Богу!"

— — ——— — —

Мені потрібні зустрічі з народом, з моїми людьми, аби помножити себе, свої думки і почуття з іншими. І жити треба тим, що є хорошого й красивого в людях. Не слід затуляти очі на лихе, але щаслива доля — хороше в людях.

О. Довженко

PROMIN

Vol. XI, 8 - 9 ENGLISH SECTION Aug. - Sept., 1970

The Royal Family in Manitoba

Manitoba Wednesday ended one century and began another by according the Queen of Canada and her family one of the most rousing receptions ever given a reigning monarch.

People by the tens of thousands turned out under bright sunshine in the province's capital in settings that were a blend of the pomp and ceremony and pageantry which took the Royal Family to a special outdoor session of the Legislature, and the informality of walks among the people such as the long one on Main Street to the Centennial Arts Centre.

Wherever they went, cheers of affection and admiration broke out for Queen Elizabeth and Prince Philip, and their children, the Prince of Wales and Princess Anne.

The Royal Tour had been planned with informality as its central keynote and it lived up to expectations, to the delight of the eager multitudes.

Like no other Royal Tour in Canada before it, this six-day tour of Manitoba — and of the Northwest Territories that preceded it — brought the reigning monarch physically close to her people and the people responded to a degree that thrilled and amazed veteran public commentators and amateur observers alike.

Estimates of the crowds who saw the Royal Family in Winnipeg on Wednesday — 100 years to the day after the province's birth as a partner of Confederation — ranged from 200,000 to 280,000.

But much as the throngs loved the informality that brought them close to the Queen, the extra dash of spice that made the visit complete was the Wednesday morning pageantry of the horse-drawn open-landau procession down Broadway to the Legislative Building, the 21-howitzer-gun salute, the military guard-of-honor inspection, and the outdoor session of the Legislature itself.

The pageantry that unfolded before the cheering populace was modelled after that which traditionally accompanies the opening by the reigning monarch of a session of the people's lawmakers.

There was the thrilling procession of the Royal Family in two horse-drawn open state coaches accompanied by phalanxes of scarlet-coated Mounties of the famous R.C.M.P. Musical Ride to the 21-gun salute fired over the Legislative grounds. There was the decorative canopy along the route of multi-colored banners that whipped in the wind, and clusters of huge festive balloons at every intersection.

And to top everything during the morning set aside to mark officially Manitoba's centennial, was the reconstructed outdoor version of the Manitoba Legislative Chamber on the south steps of the Legislative Building — and the special session of the Legislature called to hear a message to Manitobans by the Queen, and an address by Premier Schreyer who punctuated his remarks by presentations to Her Majesty of typical Manitoba citizens representing the province's past, its diversity and its hopes for the future.

In her speech, delivered forcefully and with feeling, Queen Elizabeth paid tribute to the pioneers and founders of Manitoba and those who came after, whose achievements have made possible "a standard of living which compares favorably with any other part of the world".

Having toured 22 centres from north to south and attended close to 70 separate events in six days, the Queen noted that the Royal Family had seen and met a great many Manitobans, obtaining "a vivid impression of the intricate racial, religious and cultural tapestry which makes up the population of the province."

"As in a tapestry," said Her Majesty, "it is the cohesion of thread and color which gives strength and design to the whole fabric. I have also been impressed by the active participation of all groups in local, provincial and national government. It is my hope that the Crown will continue in the future, as it has done in the past, to be a unifying force and a focus for national identity for the many peoples of differing backgrounds who have made Manitoba their home."

She said she counts herself fortunate to be at the head of a state which is so strongly established in freedom and tolerance.

Looking to the future, Queen Elizabeth said "it will now depend on the younger generations to take up the work and to make the vision of their parents and grandparents of a peaceful, tolerant and plentiful land, come true for all its people and for many generations."

The special Legislative session began with a procession led by the sergeant-at-arms carrying a golden mace — the symbol of Royal authority. Cardinal Flahiff, archbishop of Winnipeg, read the invocation and Speaker of the Legislative Assembly Ben Hanuschak read the Loyal Address to Her Majesty, which had been voted the previous week by the Legislature in regular session and endorsed at the time by all parties in speeches delivered in English, French, Ukrainian and Icelandic.

Premier Schreyer opened his address to the Centennial session by noting that, "From the rich traditions of the native people, of the Metis and the French, of the first Scottish farmers, and with the leaven of a hundred different races, we have built our people and our character of gentle tolerance."

Premier Schreyer used his remaks as a vehicle to present to Her Majesty:

• John Smith, 100 years of age, representing all pioneers of Manitoba. Mr. Smith, who spent his years in the southern part of the province, still bears the marks of injuries suffered in an accident with a Red River cart in 1876.

• Mr. and Mrs. James Hourie, with their children Colin and Karen Lee, who live on a farm just outside Portage la Prairie. The farm was first settled by Mr. Haurie's grandfather in 1859 and has been the family home ever since. The Houries represented the agricultural base of the province.

• Peter Parkinson, a student, typical of Manitoba students who participated in a student exchange program organized to demonstrate Manitoba's diversity in racial origins, life styles and customs. Peter told briefly of his experiences as he went from his home in Gimli to Brandon. "In many ways," said the premier, "our differences reflect most truthfully the reality of Manitoba; in many ways the preservation and the cherishing of these differences is the most important lesson we can pass on to our children in this or any other year."

• Ralph Salm, of Sherridon, representing all students in Manitoba of Indian and Metis ancestry. Ralph presented Prince Charles with a scroll outlining a bursary plan, named for the Prince of Wales and Princess Anne, for Indian and Metis students to help them enter university and other higher places of learning.

FIRST INTERNATIONAL BOOKSTORE IN CANADA

OTTAWA — Canada's first truly international bookstore has been established in Ottawa. Founded in November, 1969, International Books already sells books in more than 30 languages. Its customers are the ethnic groups, linguists, travellers, and people who are simply interested in foreign books.

International Books is the only multi-ethnic bookstore in Canada. Books are available in the following languages:

Arabic, Danish, Dutch, German, Esperanto, Finnish, Greek, Hindi, Hungarian, Italian, Japanese, Latvian, Malay, Norwegian, Polish, Portuguese, Rumanian, Russian, Serbo-Croatian, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Ukrainian, Urdu, Yiddish.

Already mail orders are beginning to pour in from across Canada. Their customers range from Cranbrook, B. C. to Carbonear. Nfld.

Started as a part-time enterprise by New-Canadians (in addition to a multi-language translating service). They have already outgrown their present location at 117 Beechwood Ave., in the east end of Ottawa and have just signed a lease on the Sparks Street Mall, in a building now under construction.

In addition to foreign language books, they also sell English and French books of international flavour: dictionaries and phrase books, cookbooks, books on art and architecture, and translations of foreign authors.

International Books have also begun to supply government, university and institutional libraries with scientific and technical books from around the world.

International Books
117 Beechwood Avenue — Ottawa 2, Canada.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

ПО КАРПАТСЬКОМУ ПІДГІРЮ

(Продовження з ч. 7)

Судова Вишня є добре обладнаний районовий центр з двома заводами, цегельним і лісозаводом, двома середніми і зооветеринарною школами, кінотеатром і інше. Місто розташоване на річці Вишні (притоці р. Сяну). До 1945 року носило назву Вишня, так згадується і в Іпатіївському літопису під роком 1230. З XV ст. у Вишні відбувалися з'їзди (сеймики) польської шляхти ряду земель Руського воєвідства, на яких розглядалися судові справи. Звідси й пішла назва СУДОВА ВИШНЯ. В 1957-1962 р.р. в західній частині міста досліджено селище X ст. і городище XI початку XII ст., а в східній частині — городище XII-XIII ст. — залишки староруського міста Вишні. На селищі виявлено рештки напівземлянок з вогнищами і печами. Знайдені також знаряддя праці, предмети озброєння, побуту і прикраси.

У великій і плоскій угловині при злитті СОЛОТВИНСЬКОЇ і НАДВІРЯНСЬКОЇ БИСТРИЦЬ стоїть старовинне місто СТАНИСЛАВ(ІВ) або ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. Обласний центр, велике промислове і культурне місто. Тут працюють: — паротягоремонтний, приладобудівний та інші заводи, багато підприємств легкої і харчової промисловості. Медичний і Педагогічний інститути, драматичний театр, краєвознавчий музей, кінотеатри, стадіони й інше, що визначають культурне обличчя міста. Вузол залізничних шляхів. Нараховує 78 тис. мешканців по переписі 1963 року. Засновано місто в 1662 році (за ім'ям польського магната Станіслава Потоцького).

Місто з маґдебурським правом. В 1772 році підпав Станиславів під владу Австрії (з 1867 р. — Австро-Угорщини). В листопаді 1918 року, після розпаду Австро-Угорщини увійшов до складу Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). У липні 1919 року Станислав(ів) підупав під польське володіння аж до вересня 1939 р., коли Москва „визволила" його від Польщі. В місті збереглися пам'ятки архітектури 17 ст., костьол (1662 р.), залишки фортечного муру тощо.

На обох берегах Дністра розташовано древнє місто РАЛИЧ, яке в X-XII століттях було столицею Галицько-Волинського князівства та одним з найважливіших економічних і культурних центрів Київської Руси.

Вперше Галич згадується в Іпатіївському літопису під 1140 р., а з 1144 року стає столицею Галицького князівства. Особливого розвитку набув Галич в часи князювання Ярослава Осмомисла і Данила Галицького. Їх успішні походи яскраво описані в літописах та історичних документах.

Археологічні розкопки проведені в 1938-41-51-52 роках виявили дитинець і ремісничо-торговий посад, ливарних, ковальських, ювелірних і гончарних майстерень, які стояли на високій горі і були укріплені ровами та валами. Під горою були не укріплені поселення — „підгороддя" заселене ремісниками і торговцями. Під час розкопок дитинця відкрито залишки підвалин і стін Успенського собору збудованого в середині XII ст. князем Ярославом Осмомислом. У соборі знайдено саркофаг з його останками (похов. 1187 р.). В Галичі і його передмістях відкрито залишки десятьох білокам'яних храмів, на посаді і в „підгородді".

Завдяки археологічним розкопкам відомо про чудову архітектуру Галича. Його будівничі неначе змагалися між собою і кожний з них відзначався оригінальністю і несподіваністю композиції. Татаро-монгольська навала стерла тут з лиця землі близько тридцяти пам'яток монументальної архітектури. Тодішню живопис можна уявити собі на підставі посередніх зразків, які зберігаються в Москві в Третяковській галереї (Рукописне Галицьке Євангеліє). Витонченість, смак, з яким на синьому тлі, як фрески в храмах написані монументальні постаті євангелистів у барвисто-зеленому, блідо-синьому та фіолетово-блакитному одязі. Вони намальовані з розумінням ролі рефлексів та зіставленням теплих і холодних тонів таких несподіваних для XIV ст.

Галич був великим середньовічним містом, яке оточували в околицях укріплені боярські і княжі садиби та численні родинні манастирі. Можна припускати, що храм Пантелеймона — на околиці сучасного Галича скоріше був манастирською церквою ніж княжою. На жаль і він не зберіг первісного вигляду. Храм був збудований коло 1200 року, можливо своєю архітектурою близький до споруд XIII ст. У споруді вражають класична гармонія і рівновага між масами і деталями. Бездоганно компонуючи

маси, вирішуючи строго і урочисто внутрішності храму, майстер пам'ятав і про містобудову. Храм стоїть на високій горі між ріками Луквою і Дністром. За десятки миль видно церкву. Особливо гарна будівля наприкінці червня, коли достигають і половіють жита, по яких вітер безупинно жене хвилі, а на вершку гори над ними підноситься попелясто-сірий силует споруди, що гармонійно зливається з ними своїми кольорами.

В XIV ст. Галич належав Польщі. З 1772 р. — Австрії. З 1919-39 р. знову підупав під владу Польщі, а з 1939 р. з усією Західною Україною приєднано його до УССР. Сьогодні Галич районовий центр. В ньому є підприємства деревообробної, легкої і харчової промисловості. За кілька кілометрів від Галича збудовано Бовшивський цукровий завод, біля якого виросло велике селища з середньою школою, дитячим садком і поліклінікою. В самому Галичі є бібліотека, будинок культури, дві школи. В районі вирощують пшеницю, жито, картоплю, овочі, цукрові буряки, льон, а також розвинено плекання м'ясо-молочного тваринництва.

За 55 кілометрів на південний схід від Івано-Франківська на р. Пруті (Покуття) розташувалося красиве містечко Гуцульщини КОЛОМИЯ. Вузол залізничих і автомобільних шляхів з 31.300 мешканців по перепису 1959 року. Час заснування невідомий. Вперше згадується в Іпатіївському літопису 1240 року. Входила до складу Галицько-Волинського князівства. В епоху середньовіччя Коломия була центром добування солі, яка вивозилася на Придніпров'я . В середині 14 ст. Коломия підупала під володіння польських феодалів, які збудували тут фортецю для придушення народних рухів на Прикарпатті. На початку народно-визвольної війни 1648-1654 р. в Коломийському повіті виникло повстання проти шляхти під керівництвом С. Височана. Міська біднота Коломиї брала активну участь в антифеодальному 18 ст. зокрема у виступах опришків, очолюваних Олексою Довбушем.

За першим поділом Польщі Коломия 1772 року була підвладна Австрії аж до 1919 року. В 1919 році попала знову до Польщі аж до 1939 року, а з 1939 року і по нині під московським пануванням.

За останні роки Коломия перетворилася у значне промислове місто. Тут працюють гардинна (виріб фіранок), швейна, паперова, взуттєва, ткацька, щіткова фабрики, консервний, пивоварний, сироварний заводи, завод сільськогосподарських машин, деревообробний, лісовий, промисловий, мясний, хлібний і харчовий комбінати. Маються середні загально-освітні і технічні училища, драматичний театр, кінотеатр і шість бібліотек.

Під час ув'язнення у Коломиї 1880 року Іван Франко написав ряд віршів зокрема „Вічний революціонер". В Коломиї навчалися українські письменники Л. Мартович, В. Стефаник, М. Черемшина. Коломия — один з центрів українського гуцульського народного мистецтва. Тут широко розвинуте різьблення на дереві, мосяжництво, ткацтво, килимарство, вишивання. Найвідомішими майстрами: різбарі — І. Семенюк, Ю. Корпанюк, В. Гуз; керамісти — П. Кошак, М. Рощибюк, П. Цвілик; вишивальниці — Г. Герасимович та інші. В Коломиї є музей народного мистецтва Гуцульщини.

Жителі Коломиї славляться вмінням складати жанрові лірично-побутові співанки, що звуться „коломийками". Коломийки співають по всій Україні, їх люблять за ніжні мелодії і дотепність. З архітектурних споруд минулого зберіглася церква Благовіщення (дерев'яна XVIII ст.) з маленькою рубленою двохярусною дзвіничкою. Цікава ця церква тим, що мабуть немає більше в Україні церкви, де ритм присадкуватих пропорціональних членувань був би проведний так послідовно і майстерно, де б „розтеленість" об'ємів по землі знайшло таке високохудожнє втілення. Той, хто будував цей храм був справжнім художником, спроможним в малому втілити красу.

Серед лісистих горбів і в долинах рік Івано-Франківщини розмістилося багато мальовничих сіл. В одному з них РУСОВІ — народився, провів своє трудове життя і похований класик української літератури ВАСИЛЬ СТЕФАНИК. Письменник помер в грудні 1936 року. В будинку, де він колись жив створено літературно-меморіяльний музей.

Поблизу Коломиї, на правому березі Пруту, біля села ВЕРХНЄ міститься заповідний масив рідкісного і цінного дарева — тису.

У високих передгір'ях, серед густих лісів вибиваються джерела лікувальної води. Біля села ЯРЕМЧЕ - ДОРА розмістилися санаторії і водолікарня. Зовсім у горах лежить село ЖАБ'Є — центр художнього промислу на Гуцульщині. Воно славиться художніми вишивками, різбленням по дереву тощо. В цьому селі міститься широковідома гірська кліматична станція.

В шести кілометрах від районного центра Жаб'є лежить мальовниче верховинське село КРИВОРІВНЯ. В цьому селі жили і творили Іван Франко, Михайло Коцюбинський; сюди приїжджали Леся Українка, Ольга Кобилянська, Василь Стефаник, Лесь Мартович; працювали — художник Іван Труш і етнограф Володимир Гнатюк. В Криворівні Іван Франко обдумував і писав окремі частини поеми „Мойсея", працював над повістю „Великий шум" і іншим творами. Один з криворівнянських будиночків, де жив і працював Іван Франко перетворено в музей його імени.

В селі ПЕЧЕНІЖКИ народився леґендарний ватажок кріпаків ОЛЕКСА ДОВБУШ. Про його мужній образ життя і боротьбу складалися пісні і леґенди, які переходили з покоління в покоління. Люди шанували місця зв'язані з його ім'ям такі, як гора Довбуша у Карпатах, печера Довбуша на горі Говерлі, камінь Довбуша поблизу Яремчі і т. і. Про волелюбність, героїзм і любов до рідного краю опришків Олекси Довбуша писали Іван Франко, Юрій Федькович, Михайло Коцюбинський та інші українські письменники. Нині Печеніжин — районний центр. В ньому відкрито Будинок культури, працює лікарня, поліклініка, кілька бібліотек.

Значення Івано-Франківського економічно-адміністративного району, до якого входить промисловість Івано-Франківської, Дрогобицької, Закарпатської і Чернівецької областей значно зросло. За останні роки він збагатився на велику кількість підприємств, як машинобудівництво, буровугільне, гірничохемічне, а також на ряд галузей легкої та харчової промисловості. Важливе значення в господарстві району має лісова і зв'язана з нею деревообробна галузі промисловості. Тут скупчена велика частина лісових ресурсів. Головним матеріялім для обробки служить: дуб, бук, ялиця і піхта. Більші деревообробні комбінати розположені в Бештине і Сваляве (Закарпаття), Чернівцях, Вижниці (Черновецька обл.), Болехові, Долині, Вигоді, Надворні, Стрию, Дрогобичі, Скалі (Івано-Франк.). Не менш важливе, а може й головне значненя має газова промисловість. Головним центром, як ми вже згадували являється Дрогобицький район з Дашавським містонародженням. За останні роки газ відкрили в районі РУДОК (Дрогоб. р-н) і КОДОБНИ (Івано-Франк. обл.).

Івано-Франківський економічно-адміністративний район багатий також бурим вугіллям і почато використання торфу. Використовується також і білий вуголь. В 1956 році побудована ГЕСС ТЕРЕБЛЯ - РИЦКАЯ є пляни будов таких стацій на ріках Стрий, Тисі, Рика і Черемоші.

В галузі гірничо-видобуваючої промисловості видне місце належить видобуванню калійної і повареної солей. Калійні соли протягнулися полосою біля ста кілометрів довжини від Трускавець до Калуша. Це солі високої якості і можуть вживатися, як мінеральне угноєення в розмолотому вигляді без спеціяльно попереднього збагачення та хемічної переробки. Калійна сіль добувається також в Стебниках (Дрогоб. р-ну). Великі шахти по видобуванню кухонної соли знаходяться в районі Солотвина. Крім тяжкої і легкої промисловості в Івано-Франківському економічно-адміністративному районі на гірських полонинах успішно розвивається тваринництво, зокрема вівчарство. Вирощується пшениця, жито, кукурудза, цукрові буряки і тютюн. З технічних рослин — соняшник, лен і коноплі, овочево-бахчові і картопля. Все більшого значення набирає садівництво і виноградництво особливо у Закарпатській області. Івано-Франківщина славиться також гірсько-кліматичними курортами, які розташовані в мальовничих місцях вічно зелених схилів Карпат.

Наталія Кібець

Міннеаполіс, Мінн.,
червень 1969 р.

Важливе прохання

Читачі журнала це його фундамент. Щоб наш журнал міг постійно сповняти свою службу, він мусить мати читачів, які ніколи не забувають прислати свою передплату на час. Є й такі, що присилають два, три роки наперед.

Щоб не помилитися, погляньте на наліпку на Вашому журналі там, де Ваша адреса. На ній зазначено доки Ваш журнал заплачено. Не чекайте на пригадку. Ми би воліли упімнень не висилати, але робимо це для пригадки і щоб Вам сказати, що нам без Вас трудно.

Зложіть свою передплату на руки референтки журнала у відділі, або висилайте її прямо до редакції на адресу:

PROMIN,

Box 3551 Sta B. Winnipeg 4, Man.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Як Марійка стала великою

Маленька Марійка дуже хотіла вирости. Дуже. А як це зробити, вона не знала. Все перепробувала. І в маминих черевиках ходила. І в бабусиному капоті сиділа. І зачіску таку, як у тети Катрі, робила. І намисто приміряла. І годинник на руку надівала.

Нічого не виходило. Тільки сміялися з неї та жартували.

Одного разу якось здумала Марійка підлогу підмітати. І підмела. Та так добре підмела, що навіть мама здивувалася:

— Марійко! Та невже ти у нас великою стаєш?

А коли Марійка чисто-начисто вимила посуд та сухо-насухо витерла його, тоді не лише мама, а й тато здивувався. Здивувався і при всіх за столом сказав:

— Ми й не помітили, як у нас Марійка виросла. Не тільки підлогу підмітає, а й посуд миє.

Тепер усі маленьку дівчинку Марійку називають великою. І вона себе дорослою почуває, хоч і ходить у своїх крихітних черевичках і в коротенькій сукеночці. Без зачіски. Без намиста. Без годинника.

Не вони, певно, малих великими роблять.

Є. Пермяк

ЖУК НА ДОЛОНІ

Хлопчик Ігор всього боявся. Тато вранці холодною водою умивається, а Ігорю грієть воду в горшках, щоб тепленька була. Діти в річці купаються, неглибока, а Ігор на березі стоїть.

Діти кличуть:

— Ходи до нас, будемо плавати, як каченята.

— Боюсь, — каже Ігор, — ще втоплюся.

Якось зайшли діти за Ігорем і кличуть:

— Ходи з нами до лісу, гриби будемо збирати та й ягодами поласуємо.

— Боюся до лісу йти, — каже Ігор, — там вовки напевно сидять. І виють.

Залишився Ігор сам дома. Підійшла до нього собака. Тузик, приласкатися хотіла.

Злякався Ігор, вліз на лаву і стоїть.

Прийшла мама і питає:

— Чого це ти на лаві стоїш?

— А я собаки боюсь.

— Ну, що ж мені з тобою робити? — каже мама, — звідки ти взявся, такий страхопуд?

— А я й сам не знаю! — говорить Ігор.

Подарували Ігорові пушистого білого ведмедика, забавку звичайно. А Ігор як не зареве:

— Боюсь ведмедя, він страшний, волохатий...

Заховали чимдуж ведмедя до шафи і більше його Ігорю не показували. Тоді мама принесла накручуваного зайця. Ключиком його накрутиш — а він плиг-плиг по підлозі.

Зайця також злякався Ігор.

— Він скаче, як живий, боюсь, боюсь!

Заховали й зайця до шафи.

А одного разу прийшов до Ігоря дружок, руденький хлопчик Іванко і каже:

— Подивися, який в мене жук.

— Я жуків боюся, — говорить Ігор.

— А ти возьми, не бійся.

Відважився раптом Ігор і поклав собі жука на долоню.

Стало лоскотливо і зовсім не страшно. Засміявся Ігор і сказав:

— Я тепер нічого не боюсь!

Накрутив Ігор зайчика і став дивитися, як він плигає. Дуже цікаво!

А потім з ведмедиком почав гратися, і купатися в річці. А вранці умивається холодною водою.

А. Седугин

КІНЕЦЬ ХРОНІКИ ПРИОЗІВСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Людмила Коваленко: її окрадену збудили; роман частина третя трилогії „Наша не своя земля", Вінніпег 1968, 240 стор.

Після довшої перерви читач дістав в нарешті в руки кінець трилогії, що її розпочала авторка ще тому п'ять років (Степові обрії 1964, Пророїст 1966). Як говорять перефразовані слова Шевченка третя частина трилогії відзеркалює бурхливі роки революції та громадянської війни аж до встановлення совєтської влади на Україні.

Вже з попередніх двох томів читач мав нагоду довідатися, що трилогія має сильні автобіографічні риси, отже не є чистою фікцією, а старається представити реалістично суспільно - політичні процеси, що проходили на південних та центральних землях України від початку нашого століття по революцію та визвольні змагання.

Муся Кульженко, героїня „Пророїсти", остається надалі центральною постатю твору, з якою почасти індентифікується авторка, коли в післямові заявляє, що подає час визвольних змагань „так як вони перейшли через призму мого сприймання". Український читач може бути тільки вдячний за ще одне безприсрасне і спокійне свідчення про події вирішальних років нашої історії.

Політичний розкол, що проходив крізь всю Україну і так трагічно відбився під час громадянської війни, іде крізь саме серце Мусі Кульженко. Муся правда 1917 р. рішилася пов'язати свою долю з українським народом, що прагнув стати господарем своєї землі, але вже її нареченний Борис Чванов ставить загальноросійські партійні інтереси повище інтересів України, хоч сам він киянин родом. Дівчина не може забути нареченого, що після заслання залишається в Петрограді, де він як один з есерівських провідників старається змінити хід політичних подій в Росії. Муся вибирається на північ і намагається з допомогою українського консула рятувати Бориса з рук большевиків, переконати, що його місце на Україні. Її зусилля однак даремні.

Ця подорож в Росію дає дівчині змогу пізнати суть і характер російської та зросійщеної української буржуазії та аристократії, що рятувалася переїздом в молоду українську державу, помагала однак цю державу, що давала їй захист, валити. „Вони від свого власного народу втекли, вражені й перелякані його жорстокістю і дикістю, і не встигли ще від своєї втечі віддихатись, як уже кричать на нас: а ви від нашого народу не смійте відділятись". І хоч Муся переживає певне душевне піднесення, коли встановлюється українська влада, розгортається політичне і культурне життя, вона з острахом прислуховується тим ворожим течіям що внедовзі підтримають зовнішні ворожі сили, розвалити її.

Політична непевність, скорі зміни, що наступають в Києві впливають на її постанову остатися вільною і незалежною. Муся одружується з свідомим українцем, якого шанує за його спокій та розсудливість. У відношенні Мусі до Павла Проінченка, селянського сина, якому чужа емоційна заангажованість української інтеліґенції в загально - російських інтересах, є щось подібного до відношення її матері Льолі (Олени) до шорсткого козака Кульженка. Як її мати так і Муся згадує з болем ніжність і тонкість бувшого нареченого. Подібне соціяльне походження, спільні духові зацікавлення, ідентична інтелігентська атмосфера, в якій виростали в молодості, створювали куди догідніший ґрунт для глибшого розуміння, яке потрібне в подружжі. Муся невідома того, що в житті буває не без іронії: саме емансипованим жінкам припадає доля стати товаришками життя владних чоловіків. В подружжі Муся шукає спокою і опори, що її ніяк не може дати бурхливий воєнний час. Відхід українських військ, прихід большевиків у Київ, терор юрби, примушують молоде подружжя покинути столицю. Не без пригод і під запрозою розстрілу, денікінцями (за українську виказку та томик Коцюбинського) Проінченки добираються до Маріюпіля, де вони хочуть переждати неспокійний час, в надії, що українські війська повернуться.

І ця подорож повна пригод дає авторці можливість висловити свої критичні думки і спостереження щодо відносин в південній Україні, де махновський ватажок чи денікінський старшина були панами життя і смерті невинних людей.

Дома в Маріюполі ждуть Мусю нерадісні вісті. Одного брата мобілізували білі, й він бореться за „єдину неділиму" на півночі, другий брат іде добровільно в їх лави, просто з почуття солідарности до своїх товаришів. Не йти, переховуватися, означало б себе виявити підлим. „Де твої українці" питає він Мусю, коли вона йому виясняє: „Подумай з ким ти ідеш битись і за кого будеш умирати? Ради людей, які створили собі якийсь гашиш із слова „Росія", які не хочуть чи не вміють бачити реального життя, які плюють і топчуть той народ, серед якого ти виріс, твій народ? . . ."

Володя однак іде, попадає в полон і гине, хоч мати поспішає його рятувати. Смерть В о л о д і залишає глибокі рани в серцях матері та сестри, але життя йде невблаганно далі й люди мусять коритися його законам. Муся віддається вповні материнським радощам і турботам, живе своєю донечкою і ніяк не переживає неприкаяність свого чоловіка Проінченка, що мучиться з сумнівами, чому українська влада мусіла тікати, а большевикам вдалося завоювати Україну. Він приходить до висновку, що українці радше коряться чужим, ніж своїм панам.

Перемога большевиків та перші прояви їх влади найбільше зашоковують ту ліберальну інтеліґенцію, що боролася ціле життя за демократичний лад та повалення самодержав'я. Так Мусін батько, старий народник, стверджує враз лаконічно, коли пізнає ситуацію „Це прийшли росіяни і завоювали нас". А його дружина, що віддала свої сили праці для народу, занедбуючи при тім власну, родину, приходить до висновку: „Були ми дурні — і не вміли дбати за себе, все про того меншого брата думали, про „руського мужика". Тепер він при владі став, тепер все від його імені робиться. . ."

Голод післяреволюційних років примушує молодих Проінченків покидати Маріюпіль і вертатися в центральну Україну. В Лубнях, серед української людности, Муся має надію легше пережити труднощі побутового характеру, тяжкі роки переставлення життя на новий суспільно-політичний лад. „Якщо український народ витримає, то мусить витримати і вона . . ." Тут авторка висловила глибоку думку, яка ще сьогодні не втратила своєї актуальности. Авторка не боїться делікатних непопулярних питань, як участь евреїв по боці большевиків, трагедію українського інтеліґента, що віддав свої сили „русскому мужикові" і притім занедбав інтереси власного народу,

Світлина членок відділу ім. Кн. Ольги при Соборі Св. Покрови у Вінніпезі

ПІКНІК З НАГОДИ 100-ЛІТТЯ МАНІТОБИ ПРИ СОБОРІ СВ. ПОКРОВИ У ВІННІПЕЗІ

Заходом Союзу Українок Канади, відділ ім. кн. Ольги при Соборі Св. Покрови у Вінніпезі, відбувся пікнік з нагоди століття Манітоби, дня 7 червня 1970 р. Пікнік розпочався Службою Божою в Соборі о год. 10:00 ранку. Великою несподіванкою і радістю для парохіян було прибуття Блаженнішого Владики Іларіона. Після Служби Божої відбувся обід у Соборній авдиторії, що його приготовили спільними силами членки Жін. Тов. і Сестрицтво при Соборі. Обід відкрив голова громади п. Дущак, привітавши від імені нашої громади Блаж. Владику Іларіона, як батька української православної церкви, далі привітав усіх послів, піонерів і гостей. Після цього добр. Галина Кіцюк провадила дальшою програмою, попросивши Владику Бориса поблагословити страви.

Соборний хор проспівав „Отче наш", трапезу поблагословив Блаж. Владика Іларіон з допомогою Преосвященнішого Владики Бориса. Хор заспівав Владикам Исполла е ті деспота (на многі літа Владико).

Далі добродійка Г. Кіцюк представила гостей за головним столом: Блаж. Владика Іларіон, Преосвящ. Владика Борис, о. протопресв. Тит Яковкевич, і о. М. Хоменко, добр. і о. прот. С. Кіцюк, пані і п. Сулимко — представник від управи Вінніпеґ-метро, п. С. Ребчук — представник від уряду Вінніпеґ-міста, пані і п. Б. Ганущак — промовець в Палаті Громад, п. К. Ґаланчук — представник від уряду Вінніпеґ-метро, пані Мирославчук — голова сестрицтва при Соборі, п. В. Турчик, гість з Австралії — журналіст і провідник молоді, п. І. Юзик — представник комітету відзначення піонерів, п. Дущак — голова Соборної громади.

Голова Жін. Тов. ім. кн. Ольги п-ні Д. Бабинчук привітала достойних гостей та висловила подяку всім присутнім, що прийшли звеличати це свято. Також згадала тих перших піонерів, які почали будувати церкву та висловила думку, що їм належиться похвала, честь. Пані Бабинчук одноразово висловлює свою подяку пані Мирославчук (голові Сестрицтва), пані М. Кушнірик і Сестрицтву за їх допомогу в цім святі, складає подяку пані Онуфрійчук і пані Полікші за прибрання сцени, де на столах, застелених вишитими скатертями, були виставлені старинні речі: виставка української ручної роботи, одежа, знаряддя, інструменти (дотепер зберіглась праска (залізко) із 1897 — 1907 р., та прилад, що дівчата накручували собі волосся в 1900 р.) Висловила подяку п. Карпінському, що зайнявся піонірами.

Дост. Б. Ганущак — голова Палати Громад Манітобського уряду передав привіт від послів. Він представив картину з життя піонерів, зазначивши, що українці розбудовували фабрики, працювали в копальнях та будували українські доми, читальні, заохочували своїх дітей вчитись на лікарів, професорів, заохочували молодь до науки й праці. П. Ганущак висловив свою вдячність першим українським поселенцям, що розбудували економічно провінцію та мали вплив на нашу молодь. Добродійка Г. Кіцюк поґратулювала п-ству Ганущакам за їх прекрасні українські строї, в яких вони були одягнені.

Наступним промовцем був п. С. Ребчук, який зложив привіт від управи Вінніпеґ-міста. Далі слово мав п. І. Юзик, член-громадянин комітету для відзначення піонерів

вона їх відважно заторкує і старається дати на них відповідь.

На еміґрації мало творів, що охоплюють такий широкий діяпазон суспільно - політичних та культурних питань з нашої новішої історії. Хоч місцями читач відчуває певне поверховне трактування того чи іншого аспекту заторкнених проблем і бажав би може глибшого і ширшого розроблення певних мотивів, він не може не відчути динаміку і життєвий оптимізм, яким навіяний цей твір, як і ціла трилогія. „Свобода"

А. Г. Горбач

з нагоди Століття Манітоби. Привіт від управи Вінніпегметро зложив п. Іван Сулимко. Він сказав, що до часу століття Манітоби вложено багато труду й праці, як також побажав найкращих успіхів нашій громаді та дочекати до других 100 літ.

Головною точкою святкування було відзначення піонерів (від 75 р. і більше). Цю церемонію довершив настоятель Соборної громади о. прот. С. Кіцюк, привітавши піонерів та вказавши що вони причинились до розбудови нашої провінції, віддали своє здоров'я і силу, тому найбільше заслужено є вручити медалі. Склав побажання і щоб вони тішились плодами цієї праці на довгі літа. О. прот. Кіцюк вручив відзнаки Століття Манітоби Блаженн. Владиці Іларіонові та всечесн. о. протопресв. Титові Яковкевичу.

З поміж усіх наших найстарших піонерів відзначено пані Стеблінську і п. Музичук — преосв. Владика Борис поблагословив їх та вручив їм відзнаки — ікони.

Пані Мирославчук — голова сестрицтва при Соборі і п. Карпінський — голова Братства Св. Андрея вручали відзнаки піонірам (було їх 56), о. Кіцюк вичитував їх імена. Далі Соборний хор під управою п. Я. Каптія заспівав всім піонерам Многоліття.

По закінченні обіду молитву прочитав о. настоятель С. Кіцюк, Блаженніший Владика Іларіон, з допомогою Преосв. Владики Бориса, поблагословив. Соборний хор заспівав „На многії літа владикам".

На одній стіні авдиторії була виставка старих фотографій з життя громади, як також на столі були розміщені старинні речі: одежа, знаряддя, інструменти тощо.

Опісля відбулась спільна знимка членок відділу ім. кн. Ольги. Програма пікніку продовжувалась на Соборному майдані. Діти зі школи народних танців при Соборі виконали 6 точок. Пані Мельник представила інструкторів танцю: п-ство Р. і Ш. Сеніцькі, Марійка Мельник і Тарас Юрійчук. Пані Мельник передала пожертву від школи танців $100.00 на Собор і $100.00 на будівельний фонд.

По цім сумківки: Маруся Кіцюк, Ліля Матвієва, Леся Комарницька, Валентина і Галина Шевель, Катруся Дущак виконали дві пісні „Тихо над річкою" і нар. пісню „Кину кужіль" під управою добродійки Галини Кіцюк. Слідувала рецитація В. Шевель „В світ за очі" — уривок з поеми Б. Лепкого. Після цього найменші хористи під управою пані Д. Бабинчук виконали пісні: „А вже весна", „У горах Карпатах", „Гей там на горі", „Манітоба" (пісня на Століття Манітоби). Після мистецької програми відбулись гри і перегони для дітей. Тут же на свіжому повітрі продавались холодні напитки, морожене та гаряча перекуска.

Так аж до вечера парохіяни насолоджувались не тільки свіжим повітрям, а й любувались піснями й танцями свого найменшого дорослу своєї громади та разом культурно й корисно провели свій час.

В. М.

З НОВОСІЛЛЯ НА ПРЕСУ

За ініціятивою пань О. Співак і А. Тищенко парафіяни і членки Союзу Українок ім. Кн. Ольги в Лондоні, Онт. улаштували в суботу 30 травня несподіванку п-ву Савелію і Райсі Оборковським з нагоди набуття нового дому.

П-во Оборковські з сином Володимиром недавно прибули з Чікаго до Лондону. При вступі привітальне слово сказала пані А. Тищенко, в якім вітала господарів від усіх гостей, які зійшлись тут, щоб вшанувати їх з новосіллям і побажати всього добра. Другий привіт зложила голова відділу Кн. Ольги пані О. Співак, яка вручила п-ву Оборковським подарунок, як пам'ятку, якою вітають нових громадян між собою. Вітав господарів заступник голови громади п. М. Співак, бажаючи родині Оборковських щастя, здоров'я та життєвих успіхів і в новому місті і в новому домі.

На заклик пані О. Співак провели збірку пані В. Яремченко і пані Ноженко, з якої на журнал „Промінь" призначено $5.00. Всім щира подяка, а новосельцям Оборковським — хай Бог зберігає їх в щасті і здорові на многії літа.

Б. П.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ П-ВА І. В. КАРЛІЦЬКИХ
Ніяґара Фалс, Онт.

Українська православна громада при церкві свв. Ап. Петра і Павла відзначила 50-ліття подружжя п-ва Івана і Варвари Карліцьких.

В годині 5-тій вечером, в церкві свв. ап. Петра і Павла, в присутности сто осіб: членів громади та друзів ювілятів не лише з Ніяґара Фалс але й з Торонта, Ст Кетеринс та інших місцевостей

Всеч. о. Т. Глуханюк відправив Молебень за здоровя п-ва Карліцьких та виголосив привітальне поздоровлення ювілятам. Ювілейне прийняття-вечеря відбулась у церковній залі під керівництвом пані М. Ситник, приятельки п-ва Карліцьких та їхньої доні Ольги і пані Нікіфорук.

При вході до залі ювілятів вітали діти та внуки з квітами: син Василь приїхав з Алберти, дочка Текля з дітьми — Петрусею та Володимиром, дочка Ольга з дітьми з Ніяґара Фалс та син Степан з Америки. Після перших поздоровлень, вручення квітів і привітань від родини гості проспівали многоліття. Молитву перед вечерою прочитав Всеч. о. Т. Глуханюк

Програма вечора: по вечері, родина і гості складали привітання. Перший привіт родичам в імені дітей зложив їх наймолодший син Степан з Алберти, дякуючи родичам за їх турботи і виховання; другий привіт від родини склав стрієчний брат Микола Карліцький, який розповів про життєві дороги ювілятів. По цім були зачитані привітальні телеграми від друзів, які з різних причин не могли прибути. А так слідувало привітальне слово від о. Т. Глуханюка, о. Ф. Легенюка з Ст Кетерінс, голови громади п. І. Сиротюка. Вітали і складали побажання ювілятам: голова жіночого т-ва в Ст Кетерінс пані Н. Андрусів, п. Іван Приймак, п. Іван Борисяк і п. Чоботко, як господар прийняття. Слідувала церемонія вручення подарунків від гостей, від поодиноких друзів і від дітей. Програму промов закінчувало слово пана Карліцького, який дякував всім за честь і пошану від себе і своєї дружини.

П-во Карліцькі походять із Західньої України. До Канади п. Карліцький прибув 1925 року, а дружина Варвара з двома дітьми — сином Василем і дочкою Теклею 1929 року. Спочатку поселились у Манітобі на фармі а 1951 переїхали до Ніяґара Фалс.

З проведених збірок на громадські потреби, церкву, пресу призначено $12.00 на журнал „Промінь".

Приятель.

ВЕЧІР В ЧЕСТЬ ІВАНА ФРАНКА

Торонто

Дня 13-го травня 1970 р. відбувся вечір присвячений Іванові Франкові влаштований культ-освіт. ком. відділу ім. св. кн. Ольги при Катедрі св. Володимира у Торонті.

Програму вечора проводила добр. М. Фотій. Присутніми були донька Івана Франка Анна Ключко і дружина, внука Івана Франка Надія Ключко. Вечір розпочався спільним співом „Не пора, не пора". Вступне слово прочитала голова відділу М. Божик. Учень 3-ої кляси української школи при Катедрі — Петро Яців продеклямував уривок з „Лиса Микити". З приємністю прослухали присутні деклямацію виголошену гарною українською мовою і винагородили маленького Петруся рясними оплесками. Реферат про творчість Івана Франка виголосила поетеса Віра Ворскло, викладач української мови на курсах українознавства при Катедрі. Особливу увагу звернула Віра Ворскло на суспільну працю Івана Франка, підкреслила його відданість українському народові, його невтомність та наполегливість у прямуванні до наміченої мети. Поетеса розглянула Івана Франка як письменника, поета, публіциста і громадського діяча, цитуючи його вірш „Суспільна праця". Уривок з поеми „Мойсей" продеклямували учні курсів українознавства при Катедрі: Анатолій Бочар, Софія Бочар, Ніна Данилюк, Ольга Костюк, Михайло Кулевич, Петро Мискевич, Ірина Заячківська та Леся Яхимець. Спільну деклямацію заініціювала заст. голови батьківського ком. курсів Стефанія Яхимець, а підготовив молодь до виступу викладач української літератури Дмитро Романек. Участь молоді у святі Івана Франка зробила дуже позитивне і приємне враження. Молодь вшанувала того, хто був тим, що серед найдикіших хащів пробивав шляхи іншим, був тим каменярем, що довгі літа лупав скалу безідейности, байдужости, тим ковалем, що клепав серця і сумління свого громадянства, був тим ідейним провідником, що вів народ в обітовану країну народнього щастя і впав на тім шляху.

Пані Анна Франко-Ключко зворушливо подякувала голові відділу М. Божик, голові культ.-осв. ком. др. Г. Янішевській за влаштовання свята на честь Івана Франка. Добр. М. Фотій висловила признання молоді за участь, зокрема Петрусеві Яціву. Чайним прийняттям займалися: М. Божик, пані Битинська, Іванна Вахна, Діна Гетьманчук, Валентина Лавринюк і Анна Чабан.

Є. Василів, прес. реф.

ВШАНОВАНО ПАМЯТЬ С. ПЕТЛЮРИ

Відділ Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги в Лондоні, Онт., на своїх місячних сходинах, крім ділових справ старається провести якусь освітню ділянку. І так під керівництвом добр. К. Дебрин, освітньої референтки відділу, 7 червня вшановано 10-ту річницю смерти сл. п. Ольгу Петлюру, дружину Головного Отамана Симона Петлюри.

Голова відділу пані О. Співак у своїм вступнім слові привітала учасників, а зокрема гостей та представила доповідачку пані Марію Волосевич з Торонта.

Пані М. Волосевич знала особисто сл. п. О. Петлюру. У своїм слові доповідачка яскраво і змістовно насвітлила життєвий шлях дружини президента України в ті бурхливі часі відродження української державности. Вдачею Ольга Петлюра була завжди зрівноважена і терпелива і витривало ділила всі життєві і радощі і тягарі зі своїм чоловіком. Доля не скупилась їй на удари. Переживала вона втрату державности України, трагічна смерть чоловіка, смерть одинокої доньки Лесі в розквіті віку (померла на сухоти). Після тяжких всіх переживань, з надломаним здоровям доживала свої дні на чужині, у Франції в тяжких умовинах. Доповідь пані Марії Волосевич розчулила всіх до сліз. Поділилась своїми враженнями з побуту в Європі пані О. Співак, яка разом з своїм чоловіком минулого року будучи в Парижі склали вінець на могилі сл. п. Симона Петлюри.

Після скромної програми, за горнятком чаю, присутні ставили багато цікавих питань пані Волосевич. Такі вечорі, з відповідною програмою приносять багато користи для кращого обєднання жінок, для обміни думок у спільній громадській праці. При цій нагоді учасники вечора склали на прес. фонд журнала „Промінь" $8.00.

С. Степанюк.

Замітка редакції

По закінченні війни в 1945 році Центральна управа Союзу Українок Канади опікувалась сл. п. Ольгою Петлюрою, висилала їй часті посилки, а опісля фінансово заобезпечувала її побут. Фонди на допомогу О. Петлюри складали відділи Союзу, отже тим самим нею опікувалась ціла наша організація.

ДЕНЬ МАТЕРІ У ВЕРНОН, Б.К.

Вже увійшло у звичай, що в останніх 5 роках, кожного року День Матері улаштовують сумківці і разом із своїми батьками вшановують своїх матерей.

Такий День Матері почався в означений день в неділю Службою Божою в церкві і Молебнем за здоров'я Матерей — відправляв парох Всеч. о. О. Рибалка. Після відправ поїхали всі на садову площу до п-ва Василя й Ольги Шумей, де й засіли до смачного обіду, що його приготовили сумківки при помочі о. Рибалки.

Програма свята почалась по обіді співом „Христос Воскрес" — відспівали діти рідної школи. У своїм вступнім слові голова відділу СУМК Оксана Сорока підкреслила значення такого свята, яке присвячене матерям. Хор рідної школи відспівав „О, Україно". В концертову програму входили і українські танці, гопак — виконали дві групи школярів, танець „Катерина" протанцювали Орися Рибалка, Линда Будулка, Петруся Попович, Орися Сорока, Василь Рибалка і Богдан Шумей. Пісню „Три віночки" відспівав хор Рідної Школи.

Реферат „Матерям", що його прочитав Євген Кіндрачук був змістовний і цікавий. Слідував сольоспів „Рушничок" — Орися Рибалка, танець „Гони вітер" виконали Орися Рибалка і Линда Бидулка. Сумківці: Оксана Сорока, Одарка Сорока, Орися Рибалка, Соня Кіндрачук, Ґледис Шумей, Линда Бидулка, Орися Сорока при помочі добр. Рибалки відспівали „Поклін Матері" і „Рідне Гніздо". Танок сольо виконав уміло Євген Кіндрачук. Орися Рибалка відспівала пісню про садок, до якої вона сама дописала кілька віршів.

Подяка п-ву Шумеям, що дозволили це свято улаштувати в їх домі. Зворушливе кінцеве слово сказала го-

лова відділу добр. Рибалка, в якім підкреслила те велике значення Дня Матері у виховній праці нашої молоді. Програмою свята керував парох Всеч. о. О. Рибалка, який постійно дає провід нашій молоді та помагає їй у праці. Спів приготовив п. Петро Кіндрачук, аком. до співу Євген Кіндрачук. Танцювальні точки підготовила пані Б. Палмар. Свято закінчено канадійським гимном.

Павліна Кіндрачук.

З ДІЯЛЬНОСТИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ У ТАНДЕР БЕЙ, ОНТ.

Сфедеровані у Комітеті Українок Канади жіночі т-ва, під проводом голови Софії Мендик, мають активний мистецький комітет, який складається з таких пань: Б. Карплюк — голова, А. Стасів, Н. Вацик, М. Дудка, М. Холодило і Т. Гарасимчук. Пані А. Гук є членкою жюрі.

Кожного року на Міжнародній Виставці — „Лейкгед Аксибишьон" цей Комітет займається українським відділом. Цей відділ притягає тисячі глядачів. Там відбувається показ писання писанок, вишивання українськими стібами, гуцульської різьби, прядива.

Така Міжнародня Вистава була започаткована у нас у Сторіччя Канади і від тоді наш Комітет кожного року бере участь у Міжнароднім Традиційнім Чаєві разом з 19 національностями. В програму нашого відділу включено традиційний Свят-Вечірній (Різдвяний) стіл з печивом і стравами. Обслуга гостей у повних народніх строях і колядки хору, або дітей колядників.

Під час Великодніх наших свят, ми приготовили Великодний традиційний стіл, а до місцевого англомовного щоденника подали допис. Цікавим є те, що репортер, який брав знимки, зацікавився нашим печивом і замовив собі куховарську книжку Савелі Стечишин, якої приписами ми користуємось.

На 17 травня ц. р. ми улаштували Весняний Чай а також виставку вишиваних речей і тканин, які вже мають музейну вартість. Речі ці — від 27 до 100 років віку. Вирізнялось шлюбне убрання пані Чепесюк 64 роки тому: вишивана на доморобнім полотні сорочка, обгортка-запаска, шкіряний киптарик і шальонова хустка з Поділля. Друге, майже у тім самім віці сорочка, з Буковини — пані Кирстюк, 100-річне накривало на ліжко — власність пані М. Пресуньки, привезене з Галичини її бабкою-піонеркою. Вибита пацьорками блюзка пані Балацко, привезена з Буковини 44 роки тому та багато іншого.

Великодний традиційний стіл Комітету Українок Канади у Тандер Бей, Онт.

Членка Комітету.

БЛ. П. МАРІЯ ПАШКО
Мирнам, Альберта.

Дня 12-го травня 1970 р. о 5.30 рано, у свому домі на фармі в околиці Бувелон-Мирнам, Алта, несподівано для всіх відійшла до вічности бл. п. Марія Пашко з дому Крив'як прожившн 50 р. Марія народилася 5-го травня 1920 р. в околиці Мирнам в родині Стефана і Теклі Крив'яків. Ходила до школи у Мирнам і, як добра дитина помагала родичам в господарці. 12-го травня 1940 р. одружилася з Федьком Пашко теж з околиці Мирнам. Подружившись почали самостійно господарити на фармі в околиці Бувело-Мирнам, де Марія працювала до останнього дня свого трудолюбивого життя. Марія Пашко у свому життю не слабувала, була веселою, працьовитою, 10-го травня в неділю була в Церкві з чоловіком, ходила з родиною на цвинтар, бо був день Проводів і не думала ні вона, ніхто з родини, що до тижня розпрощається з дочасним життям. Але на все є воля Божа так сталось і з Марією, яка несподівано відійшла з життя. Похоронні відправи відслужив о. П. Зубріцький. Панахиду у п'ятницю 15-го травня в Елк Гал в Мирнам, а похорон в суботу 16-го травня в УГП-Церкві Пресвятої Тройці в Мирнам. На обох відправах було багато молящих за душу бл. п. Марії. В своїх промовах під час похоронних відправ о. Парох підкреслив, що небіжка Марія була доброю дружиною, матірю, та дитиною супроти своїх родичів. Жила зовсіма в миру, спокої. Була з своїм мужом членами до УГПЦ. в Мирнам. Була національно свідомою, передплачувала журнал „Промінь", читала та раділа успіхами українського жіноцтва.

о. Парох в своїй промові висловив співчуття засмученій і горем прибитій родині. Марія залишила у великому смутку: — мужа Федька Пашко в Мирнам, доньку Адольку з чоловіком Стефаном Іванець, троє онуків, тата і маму Стефана і Теклю Крив'яків чотирьох братів та чотирьох сестер, дальшу родину, приятелів.

Тлінні останки бл. п. Марії спочили на громадському цвинтарі УГПЦ в Мирнам, Алта. Після похорону родина запросила всіх на поминальний обід до Елк Гал в Мирнам, який приготовили членкині відділу Союзу Українок.

Під час Панахиди на заклик о. П. Зубріцького присутні склали на нев'янучий вінок $73.40. З чого на „Промінь" призначено $14.00.

Нехай Милосердний Господь потішить засмучену і горем прибиту родину, а бл. п. Марію прийме в свої Небесні Оселі. Вічна Їй пам'ять.

Учасник похорону.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ТОРОНТО

Відділ Тризуб

Річні збори відділу відбулися 8-го грудня, 1969, в залі при Катедрі св. Володимира. Голова Стефанія Олійник відкрила збори молитвою. Предсідницею зборів була пані Наталя Шевчук-Сагден, а секретарювали пані Маруся Романко та пані Оля Гамара. Пані Сагден, як уступивша голова, вшанувала квітами голову панну Олійник за її працю за минулий рік (цим роком закінчилася 4-літня каденція її головства).

Слідували звіти членок управи після чого голова з'ясувала працю відділу за минулий рік, висловляючи належне признання зарядові та членкам за віддану співпрацю у всіх ділянках. На перших зборах 1969 р. вітали нашу Домініяльну голову пані Лесю Хорош-Ґрегорі одна із бувших голів відділу. В протязі року влаштовано кілька імпрез спільно з відділом ім. Кн. Ольги та відділом ТУС при Катедрі св. Володимира: свято Лесі Українки, свято Тараса Шевченка, вечерок присвячений на увагу Українців у Південній Америці, Авторський Вечір, виставка Образотворчого Мистецтва, „Театральний Вечерок" — фільма про Україну, та інше. Діяльність при церкві включала заняття при Недільній Школі, зарядження Спільного Свяченого, участь у святі кн. Ольги і ін. Членкині брали активну участь у Провінціяльнім з'їзді, який відбувся дуже успішно в Торонті звязано з цим з'їздом офіційне відкриття новозбудованого Інституту св. Володимира де багато членок присвячували свою працю. Пятьох членок взяли участь у Домініяльнім з'їзді у Едмонтоні.

Через референтуру до Жіночого відділу КУК, де дві членки відділу включені в управі КУК, членки брали участь у Святі Героїнь, при українській мистецькій виставі (Canadian National Exhibition), при Великодній виставі у міській ратуші (City Hall), при „Тег Дей" на Суспільну Службу.

Успішна діяльність представниць до Льокальної Ради Жінок викликує гордість і похвалу — за те одна членкиня включена в управі Ради і вкладає багато праці. Надзвичайно діяльна Дорадча Рада молодшого відділу СУМК допомогла СУМКівцям пописатися похвально у Драматичнім Фести-

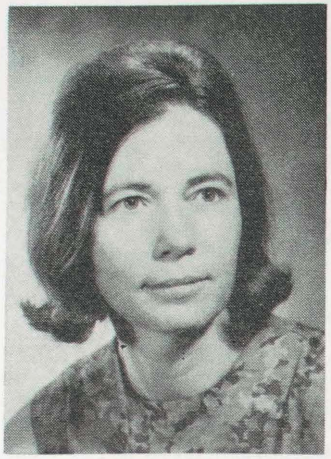

Клавдія Коропецька, голова відділу Тризуб

валі (St. Catharines), при церковнім базарі, на Ювілейнім Чайнім Прийняттю відділу „Тризуб", та на різних імпрезах. Створено молодечий вокальний ансамбль, який виступає на імпрезах і заслуговує признання. Також Дорадча Рада старшого відділу СУМК цікавиться їх працею і підтримує їх програму діяльности — місцевий відділ СУМК дійсно прикладає всі старання поширити культурно-освітну та релігійну програму.

Минулий рік був важливий для відділу „Тризуб", бо на Річнім чайнім прийняттю відсвятковано 25-літний Ювілей відділу. З нагоди закінчення весняного сезону праці відбулися збори-при-вечері, на котрих голова Союзу Українок пані Леся Хорош-Ґреґорі промовляла про наш журнал „Промінь", з якої нагоди зібрано $38.00 на цю ціль. Після вечері програма продовжувалася у привітній атмосфері гостинного дому пані Мирослави Яремко, одної з бувших голів „Тризуб", де були висвітлені діяпозитиви з України (зимова Україна).

За минулий рік відділ склав пожертви на Катедру св. Володимира, нагороди Курсантам Катедральної української Школи, Інститут св. Володимира, Українську Греко-Православну Церкву у Буенос Айрес, Аргентина, Полуднева Америка, „Промінь", для СУМК, і ін. Фінансовий звіт за 1969 р. — Прихід $1,418.10, розхід 1,123.65, сальдо 294.45, з 1968 р. 47.26, остається в касі $341.71.

Заряд на 1970 рік: Уступивша голова — Стефанія Олійник, голова — Клавдія Коропецька, секретарка рекордова — Віра Шевчук, секретарка кореспонденційна — Стефанія Карпяк, касирка — Вероніка Твазник. Контрольна комісія — Одарка Лібер, Теодора Олійник, Ольга Крепякевич. Програмовий комітет — Наталя Шевчук-Сагден, Оля Гамара, Оля Козак. Опікунчий комітет — Маруся Романко, Стефанія Карпяк. Повідомляючий комітет — Маруся Федак, Наталя Сагден. Дорадча Рада до Молодшого СУМК — Розалія Бойко, Анна Москалюк, Стефанія Олійник, Ольга Станько, Вероніка Твазник, Катерина Майнер. Старшого СУМК-у — Ольга Воробець, Наталя Кулик. Референтки: КУК — Ольга Карманін, Ольга Станько; Льокальної Ради Жінок — Стефанія Яхимець, Анастазія Пасерб, Ольга Станько. При Недільній Школі — Клавдія Коропецька, Катерина Майнер, Оля Гамара, Ірина Шиповик, Стефанія Олійник, Анастасія Пасерб.

Оля Гамара, секретарка

ДОНВЕЛ, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого т-ва відбулися 25 листопада 1969 р. у залі Українського Народного Дому. Предсідницею зборів була голова т-ва пані Лелія Петрів, а секретаркою П. Процишин. Голова відкрила збори молитвою і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять померших членок. Слідували звіти членок заряду. Після свого звіту ,голова т-ва Лелія Петрів подякувала членкам за їх щиру працю та добру кооперацію.

Впродовж року відбулось 10 місячних зборів, на яких, між іншими діловими справами ми читали обіжники з централі Союзу Українок Канади та іншу кореспонденцію і обговорювали прочитане. Членки приготовляють обіди, вечері і перекуски та виконують іншу працю, з якої маємо фінансові доходи до т-ва. Через мале число членок, в нас дуже мало відбувається освітніх імпрез, однак ми стараємось нести і ту маленьку живу іскру, щоб додати до того вогню, який так яскраво горить в Союзі Українок Канади.

Крім усяких жертв, які ми складаємо: на церкву, на Народний Дім, на поміч сліпим, на Червоний Хрест, умово хворим та інше, нашим най-

більшим задоволенням є те, що ми спромоглись умеблювати кімнату в Інституті Петра Могили в Саскатуні і спільно з т-вом при Народнім Домі і громаді, умеблювали приватну кімнату у новім льокальнім шпиталі у Канорі. При місцевім Народнім Домі ми побудували нову кухню і наші приходи у більшій мірі даємо на сплату коштів будови.

З 1968 року осталось у касі $122.53, приходи в 1969 — $903.80, розходи — 663.89, в касі осталось $362.44.

Заряд т-ва на 1970: почесна голова — Олександра Розновська, голова — Лелія Петрів, заст. голови — Антонія Копельчук, касирка — Анна Маковська, рекорд. і фінанс. секретарка — Петруня Процишин. Програмовий комітет — Галина Сембаліста, Софія Малинович, Орися Сембаліста. Добродійний комітет — Стефанія Шалковська, і Петруня Процишин. Господині — Антонія Копельчук, Марія Процишин, Катерина Варчолик і Софія Малинович. Бажаємо найкращих успіхів проводові Союзу Українок Канади та редакції журнала „Промінь".

Петруня Процишин, секр.

КЕМСЕК, САСК.
Відділ ім. Софії Русової

Річні збори жін. т-ва відбулися 2-го грудня 1969 року вечером у церковній залі. Збори відкрила голова т-ва пані Л. Боднар і була предсідницею, секретаркою була п. Ковалишин. Членки заряду здавали звіти з річної діяльности т-ва. Голова подякувала членкам за гарну кооперацію і щиру працю впродовж цілого року.

За рік відбулось 8 місячних зборів і двоє засідань управи з членами громади, як також засідання з членами окружної ради. Заряд і членки виконували працю в повній кооперації з церковним зарядом. Заходами т-ва улаштовано маленький концерт для дітей в день св. Миколая, роковини Шевченка і свято День Матері.

Товариство видало кілька обідів і перекусок, членки приготовили спільне свячене, обід на храм церковної громади та вареникове (пирогове) пущення, День Подяки і осінній базар. Мали прощальну програму для о. Олесюка і родини, як вітальну програму до о. Пука і родини. Відбувся в нас освітній вечерок для молоді, на якім промовляв інспектор І. Горчинський з Канори. Відбувся вечір для старших, на якім було висвітлено три фільми. Членки т-ва ходили разом з членами громади колядувати на церкву. Мали випродаж Великоднього печива.

В нас є недільна і українська школа. В недільній школі навчають п. С. Сас і панна Івасюк, в українській — о. і добр. Пуки. Під управою пані Т. Барабаш, членки відвідують хворих і посилають побажання.

За рік відділ жертвував на такі цілі: на місцеву церкву, Інститут П. Могили, оселю Тризуб коло Кристал озера, на журнал „Промінь", на Катедру у Вінніпезі, вислано буджет до централі Союзу Українок Канади. З року 1968 осталось $3.55561, приходи в 1969 р. — $2,29854, розходи — $2,258, осталось — $4,225.31.

Заряд т-ва на 1970 рік: Голова — Л. Боднар, заст. голови — А. Власійчук, секр. рекорд. і кореспонд. — М. Ковалишин, заст. секр. — К. Горохолин, касирка — С. Сас. Комітети: Соціяльний — М. Франко, Л. Боднар, М. Ковалишин, А. Власійчук, Т. Барабаш, А. Пасіка. Кухонний: К. Климчук, К. Зінчин, В. Боднарик, П. Шосталь, М. Филипчук, Л. Собестянович. Недільної школи: А. Власійчук, Є. Андрійчук, п. Симбаліста. Контрольна комісія — І. Кезіма, К. Горохолин. Сестриці — п. Кравченко, М. Филипчук, Л. Собестянович, М. Король. Добродійний — Т. Барабаш, С. Міхасів. Української школи — С. Сас, п. Івасюк, о. добр. Пук. Референтка „Променя" — М. Ковалишин.

М. Ковалишин, секр.

ГИЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори відділу відбулись в Українськім Народнім Домі 5-го грудня 1969 року. Збори відкрила голова т-ва пані Анна Мимко. Членки заряду здавали звіти з річної діяльности т-ва. Предсідницею зборів була пані Анна Кушманюк а секретаркою пані Ліна Котик.

Діяльність: Впродовж року відбулось 10 місячних зборів і одно засідання. Членки спекли 6 тортів на розігравку. Видали Різдвяну вечерю для шпитального персоналу, влаштували весняний чай, продаж Великоднього печива та писанок, ручних робіт і ковдру на розігравку. Приготовили і видали перекуску на двох похоронах, мали випродаж печива у серпні і з того вислали $15.00 на журнал „Промінь", приготовили і видали перекуску на двох ліцитаціях, приготовили обід на храм у нашій громаді, вислали 7 кошиків овочів хворим до шпиталю. Т-во улаштувало прощальний вечір пані Савелі Бучій, членці нашій, яка виїхала з Ґилберт Плейнс. Т-во дало нагороду пані Анна Гнатюк за вишиття гарних обрусів до церкви, пані А. Гнатюк була делегаткою на 25 ювілею відділу Доньок України у Роблині. Приготовили дві вечері — весняну і восені курячу.

Пожертви — На стипенд. фонд — $10.00, на музичну освіту студентові — $40.00. З року 1968 осталось в касі $2,027.57, приходи 1969 — $1,282.45, розходи — $629.17, осталось у касі — $2,680.85. Дали на місцеву церкву $87.44, на Народний Дім — $121.08.

Наші членки належать до місцевого церковного хору , беруть участь у спільних виступах як роковини Шевченка, ходили з колядою в користь церковної громади.

Заряд т-ва на 1970 рік: Голова — Анна Мимко заст. голови — Анна Кушманюк, секретарка — Марія Савчук. Господині — Югаська Бурденюк і Анна Кушманюк. Сестриці — Анастасія Гаврилишин і Анна Гнатюк. Контрольна комісія — Катерина Дикун і Василина Михайлюк.

Марія Савчук, секр.

ОТТАВА, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Останні річні збори відділу, на яких було вибрано діючий заряд, відбулися 8-го грудня 1969 р. Перегляд праці за минулий рік:

Наш відділ відбув 9 місячних зборів і троє зборів заряду. З визначних імпрез культурно - освітньої ділянки, які були влаштовані Союзом відмічуємо такі: Свято Лесі Українки, на яке була запрошена з рефератом голова Союзу Українок Канади пані Л. Хорош-Ґрегорі. Весняна забава. 1000-тя з дня смерти Княгині Ольги. Відзначення ювілею журналу „Промінь". Демонстрування писання писанок в Національному музеї, в церковній залі та на телебачені панями Івашко і Прокопович. В вересні відкрили виставку Українського народнього мистецтва, в якій експонати міняються час від часу. Навчання в українській і недільній школі переводиться нашими членками. Наш відділ придбав речі: виставкову шафу, портрети Лесі Українки та Княгині Ольги.

В соціяльному житті наш відділ допоміг церковному заряду у переведенні новорічної забави, Святої Вечері, спільного свяченого, храмового обіду

та 25-го ювілею церковної праці нашого пароха. Крім фінансової допомоги в організації свята Миколая і Дня Матері, прикрашення Плащаниці, видатків на українську школу, обдарування вчительок недільної школи малими дарунками, оплачення делегатки на Всеканадійський з'їзд С.У.С., покриття видатків на Провінційний з'їзд, допомога делегаткам СУМК та оплачення подорожі голови Союзу Українок з централі, наш відділ виявив свою жертовність зробивши такі дари:

На будівельний фонд нашої церкви $500. По $50: на дитячий шпиталь, на колегію св. Андрея, на розбудову старечого дому в Торонто, на відкриття Інституту Св. Володимира, на ювілей журнала „Промінь". По $25 до централі Союзу на Всеканадійському з'їзді та на бідну родину в Бразілії.

Як і все відвідували хворих, на Великодні свята були зроблені кошики з свяченим для самітних і хворих. Продовжували мати репрезентанток до К.У.К. і канадійських організацій. На ювілею „Оттава Ковнсел оф Вомен" п. Тріщук подала історію Союзу за минулих 25 років. Були вислані делегатки на Всеканадійський з'їзд СУС та Провінційний з'їзд С.У.К. На товариських вечірках, які відбулися у добродійки Сенишин та в одному з ресторанів, ми попрощались з двома нашими довголітніми членками п. Мулою і п. Керелюк.

Наш відділ є малий числом членок, тому всі ці пані, які працювали на різних ділянках нашого церковного і громадського життя, заслуговують на щиру подяку від нас усіх.

З свого боку я хочу щиро подякувати всім тим хто допоміг мені і нам усім у нашій праці.

Зіна Волох, голова відділу.

ВІННІПЕҐ

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства ім. Лесі Українки відбулися 3-го грудня, 1969 р. в авдиторії Катедри Пресв. Тройці. Збори відкрила голова пані Анна Воробець. Всеч. о. В. Слюзар провів молитву і дав признання членкам товариства за віддану працю при катедральній громаді та побажав ще кращих успіхів у наступних роках. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих членок.

Зборами проводила добр. М. Керніцька, секретарювала Галина Богонос. Слідували звіти членок управи, голов комітетів і референток. Звіти висвітлили широку працю товариства на всіх ділянках.

Наше товариство начислює 168 членок. Продовж ділового року відбулося 11 місячних зборів і двоє надзвичайних засідань. На початку сезону відбувся членський вечір, на якому пані Ольга Войценко виголосила дуже цікаву доповідь на тему, „Жодна людина не є островом", в якій вона вказала на користі і приємности, які людина може мати, коли належить і бере участь в товаристві чи організації. Того вечора 11 нових членок вступили в ряди нашого відділу.

Комітет культурно-освітної праці влаштував Свято Лесі Українки, на якому головну доповідь виголосила добр. Г. Кіцюк; подвійну імпрезу — свято книжки й 10-ліття журнала „Промінь", доповіді виголосили Всеч. о. А. Ярмусь і пані Ольга Завісляк. Дохід з імпрези призначено на пресовий фонд журнала. Крім цього комітет зарядив ряд інформативних викладів, звітування делеґаток з домініяльного З'їзду СУС і деякі демонстрації.

Членки відділу взяли повну участь у кампанії за новими передплатниками й пресовим фондом з нагоди 10-ліття журнала. Спільно з відділами Союзу Українок у Вінніпеґу улаштували величаву імпрезу в користь „Променя".

Відділ опікується дитячим садочком і веденням української школи. Комітет української школи має повний нагляд над всіми проблемами. Зарядив зустріч родичів з учителями і членами комітету, помагав учителям з концертом української школи, постарався, щоб учні пішли з колядою в користь школи. Голова комітету пані А. Павлик брала участь в учительському семінарі в Саскатуні як також у нарадах шкільництва заряджені Комітетом Українців Канади. Товариство вплатило вступ чотирьом студентам-сумківцям на Літні Курси Українознавства в Колегії св. Андрея.

Дуже цінну і важливу працю провів з молоддю комітет молодшого відділу СУМК, який очолює пані Ольга Завісляк. Сумківці відбувають свої сходини раз на тиждень, і крім ділових справ вони вивчають деклямації, спів і драму і час від часу виступають на загальних імпрезах при Катедрі Прес. Тройці. Навчаються ручного мистецтва як писання писанок печива та вишиття українськими стібами.

Почерез своїх представниць беремо участь та віддаємо можливу поміч старшому відділові СУМК, — льокальному комітетові Українок Канади, — Вінніпезькій Жіночій Раді, членки шиють для Червоного Хреста.

Членки комітетів добродійного й хворих та інші відвідують хворих у шпиталях, а стареньких немічних членок товариства й громади в їх домах. Також помагають з перекускою й програмою в осередку для старших громадян у північнім Вінніпеґу.

Відділ вислав делеґаток на головний З'їзд складових організацій СУС в Едмонтоні й на Ман. Пров. З'їзд у Манітобі. Членки товариства брали участь у загальних сесіях СУС і Колегії св. Андрея.

Голова товариства або її заступниця на запрошення брала участь у імпрезах та підприємствах інших організацій у Вінніпеґу.

Господині при помочі інших членок виконали велику працю у своїй ділянці, — приготовили Святу Вечерю, Спільне Свячене, храмовий й Місійний обіди та подавали чай й перекуску по закінченні деяких підприємств. Зимовою порою раз у тиждень робили і подавали вареники.

Інші відбуті підприємства: Осінній чай, на якому угощали студентів Колегії св. Андрея й Манітобського Університету, весняний чай, весняний базар, продаж печива на площі „Поло Парк". Спільно з відділом Союзу Українок у Вінніпеґу улаштовано чайне прийняття для учасників Ман. Пров. з'їзду СУС.

Відділ зложив пожертви на такі цілі: На будівельний фонд Катедри Пресв. Тройці понад $3,000, на оселю „Веселка" $100, на Колегію св. Андрея $100, на журнал „Промінь" 130, і менші суми на організаційний фонд Союзу Українок, стипендійний фонд Ман. Пров. Екзекутиви Союзу Українок, також вступ чотирьом студентам на Літні Курси Українознавстав в Колегії св. Андрея $100.

Загальний прихід 1969 року був $8,947.07 По обчисленні видатків і пожертв в касі лишилося при кінці 1969 р. $2,336.94.

Заряд товариства на 1970 рік: Марія Юрків — голова, Анна Воробець — уступивша голова, Ґ. Яременко — 1-ша заступниця голови, Михайлина Анонійчук — 2-га заступниця голови, Галина Богонос — рекордова секретарка, Павліна Ігнаш — кореспондентська секретарка, Євгенія Соломон — фінансова секретарка, Мирослава Карпяк —

касирка, контрольна комісія — Н. Шеремета, О. Шарган, М. Войтович. Референтки: культ.-освітня — В. Мулик-Луцик, Української Школи — А. Павлик, молодшого відділу СУМК — Ольга Завісляк, старшого відділу СУМК — С. Ковальчук, мистецтва й Музею — Д. Ярема, Архіву — Д. Гаврисишин, пресова — Є. Білич, членства — І. Буґера, журнала „Промінь" — А. Назаревич.

Представниці: до Ком. Українок Канади — Г. Павлюк, М. Ґуринов, К. Німчук; Вінніпезької Жіночої Ради — Є. Соломон, Р. Кондра; Червоного Хреста — М. Левицька.

Голови комітетів: програмовий — І. Скузанська, відвідування хворих — П. Ременда, добродійний ком. — П. Кревецька, телефонів — А. Олійник, господинь — К. Нитепчук, ґардероби — М. Монастирська, продажу книжок — А. Назаревич.

Галина Богонос, рекорд. секр.

ФЛИН ФЛОН, МАН.
Відділ ім. Доньки України

Річні збори членок відділу відбулись 3-го листопада 1969 року в церковній залі. Збори відкрила молитвою голова т-ва А. Олійник, яка була також предсідницею зборів, секретарювала пані Р. Малюта. Звіт діяльности т-ва здавали членки заряду і комітетів.

Т-во приготовило три обіди — один відбулось 10 місячних зборів. З освітної діяльности: відсвятковано День Матері з дітьми Рідної Школи відповідною програмою та продажем квітів, що їх членки самі робили. Улаштовано Свято Державности, роковини Лесі Українки і Тараса Шевченка та Свято Книжки програмою. Т-во улаштувало вечерок в користь журнала „Промінь", мали одно чайне прийняття і виставу народного мистецтва з продажем печива.

Т-во приготовили три обіди — один на храм у травні, другий восені в річницю відкриття церкви і один для сумківців під час їх окружного з'їзду. Членки улаштували три випродажі печива — Великодне і писанок, що їх членки нашого відділу писали на 5-ьох вечорках і з чого ввесь дохід призначили на журнал „Промінь". Два інших випродажі це були на уживані речі. Членки кожних місячних зборів мають одну розігравку а одну осінню розігравку.

Комітет доброд. праці відвідував хворих, давав квіти й інші подарунки від т-ва. Т-во опікується українською і недільною школами, наймає учителів і клопочеться фінансами для школи. Т-во постаралo пакунки і перекуску для всіх дітей громади після концерту Св. Миколая та дарунків учителям. Також улаштували літню забаву (пікнік) для дітей місцевої громади. Для членок і прихильниць влаштували Різдвяну забаву з обміною дарунками. Окремі святочні дарунки вручено голові т-ва і доброд. та вручено нагороди 9 членкам, які були присутні на кожних зборах впродовж року.

Членки т-ва по черзі опікуються доглядом Старших Горожан і Місцевій Старечій Кімнаті Відпочинку, приносять і подають перекуску. Членки беруть участь у місцевих збіркових кампаніях на різні добродійні цілі. Комітет сестриць доглядає за порядком у церкві.

В минулім році т-во зложило пожертви на такі цілі: журнал „Промінь" — $50.00, на місцеву церкву — $400.00, на параф. дім — $224.00, до церковної залі — $25.00, на недільну школу — $130.00 і на стипендійний фонд $5.00. З 1968 року осталось у касі $783.46, приходи в 1969 — $1,107.-39, розходи — $1,051.28, в касі осталось — $839.57.

Заряд т-ва на 1970 рік: голова — Г. Ясентюк, уступивша голова — А. Олійник, заст. голови — Є. Тодощук, секретарка — Р. Малюта, касирка — М. Скварчук. Добр. комітет (відв. хворих) — А. Олійник і Н. Белецька. Контрольна комісія — П. Клевчук, Є. Попадин і Д. Скварчук. Господині — М. Сморгай, Д. Скварчук, Є. Попадин. Сестриці — А. Олійник, П. Андрейчук, М. Скварчук, П. Клевчук, П. Мендро, М. Сморгай, Р. Малюта. Репрезентантка до церковного заряду — П. Клевчук. Референтки: освіти — В. Доброгорська, архіву — Р. Малюта, звязків — П. Мендро, телефонів — А. Олійник, недільної школи — добр. Лакуста, СУМК-у — добр. Лакуста і П. Мендро.

Р. Малюта, секр.

РОСБИРН, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого т-ва у Розбирн відбулися 10-го лютого 1970 року в домі пані Марії Коник. Збори відкрила голова т-ва молитвою. Присутніх членок було 6 і 2 гості-прихильниці.

Невеличкий нас гурток у жіночім товаристві і хоч скромна наша праця, а все одно ми радіємо, що вкладаємо і нашу цеглину до загальної громадської будівлі, якою є наш славний Союз Українок Канади.

Наші сходини ми відбували в Народнім Домі в разі потреби та піддержуємо цю народню інституцію нашою працею. Крім помічної праці при Народнім Домі, ми улаштували Осінний Чай, придбали вишивані речі на розігравку та вишивали ми сорочки до Народного Дому. До Комітету вишиття були вибрані: Анна Бельбас, Анна Стрілеська і Н. Бельбас.

Заряд т-ва на 1970 р.: голова — Анна Стреньк, заст. голови — Анна Стрілецька, секретарка — Марія Коник, касирка — Н. Бельбас. Контрольна комісія — Мілька Ордела і Анна Стрілецька.

Членки нашого відділу бажають найкращих успіхів редакції журнала і проводові Союзу Українок.

Марія Коник, секр.

САСКАТУН, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори відділу відбулися в неділю, 21 грудня 1969 р. в Катедральній Авдиторії. Збори відкрила і перепровадила їх голова Емілія Табашнюк, секретарювала Анна Тріщук. Молитву перед зборами провів Всеч. о. Г. Удод. Хвилиною мовчанки вшановано померших членів. Всеч. о. Удод привітав збори і щиро подякував членкам за поміч, яку вони давали Катедральній громаді в різних ділянках праці. Слово привіту і оцінки праці зложив також голова громади п. І. Глуханюк. Звітували з річної діяльности т-ва Заряд, голови Комітетів, Кружків та референток.

Голова відділу Емілія Табашнюк дала загальний огляд річної діяльности. Відділ начислю 197 членкинь, які поділені на 6 кружків. Впродовж року відбулось 8 місячних зборів і 4 засідань управи. Відділ вислав 6 делеґаток на крайовий зїзд Союзу Українок до Едмонтону в серпні 1969 р. Голова учащала на всі збори в засіданнях відділу Комітету Українок Канади, в засіданнях центрального Музею Союзу Українок Канади. Пані Табашнюк подякувала управі і членкам за співпрацю та побажала успіхів новій управі.

Кореспонденційна секретарка одержала з централі Союзу 7 обіжників, від пров. екзекутиви 5 інформативних листів та 25 різних листів; відписано 9 листів.

Влаштовано три концерти — Різдвяний, Шевченківський і День Матері. Членкині брали участь у коляді, ходили щедрувати під диригентурою Марії Ткачук. Відсвятковано 10-літній ювілей журнала „Промінь". Наш відділ одержав першу нагороду-трофей за найбільшу суму пожертв на ювілейний фонд журнала. Відбулось офіційне принимання (вступ) 24 нових членок до т-ва.

Відділ улаштував пікнік для дітей української і недільної школи, членки приготовили і видали 46 різних обідів, вечер і бенкетів, як Свята Вечеря, сніданок для дітей після сповіді, спільне свячене, Новорічна Забава, храм, День Подяки, місійний обід, похоронні і поминальні прийняття, пущення, весільні прийняття, для хористів, для ТУС,, ювілей 50-ліття та український, „сморгсборг".

Відбулось 31 чайних прийнять, як чай членства, два Великодніх чаї, Різдвяний, на ювілей „Променя", під час трьох випродажів печива, писанок і вишивок та перекуски під час бінго. Приходи з чаїв були $1,014,53, з вишивок $784.08. Членки відділу з допомогою членів громади організували продаж обідів і перекусок в часі індустріяльної виставки в липні, з чого чистого доходу було $3,281.23. Через референтку „бінго", членки з допомогою членів громади доходу було $6,175.25.

Відділ опікується молодшим СУМК-ом в числі 40 — хлопців і дівчат. Наш саскатунський відділ СУМК у змаганні з молодшими відділами Монтреалу, Едмонтону, Торонто, Вінніпеґу, виграв нагороду у формі трофея за найбільш взірцеву діяльність за рік. Цей трофей був вручений відділові під час крайового з'їзду Союзу Українок Канади в Едмонтоні в серпні 1969 р. Відділ вислав 4 делегатів на цей з'їзд в Едмонтоні

З освітної діяльности відділ улаштував: свято Лесі Українки; доповіді: „Українська жінка в Канаді — Савеля Стечишин, „Про відділ ім. О. Кобилянської в Саскатуні" — Й. Михайленко, висвітлювала історичні події з початків розвитку Катедральної громади Розина Драґан, „З життя українського журналіста" — Н. Когуська, редак. журнала в роковини 10-ліття „Променя". Управа відділу взяла участь в нарадах з головою Союзу Л. Хорош Ґреґорі, провінц. управою Союзу і Музейним комітетом, які відбулись в домі Марії Ткачук.

Наша бібліотека начислює 236 книжок. Відділ уділив $100.00 на фонд бібліотеки на закупно нових книжок. В бібліотеці зберігаються всі річники журнала „Промінь" від 1960 р. як також зберігаємо „Голос Інституту", „Сумківець". Референтка садочка (дошкілля) висловила признання Марії Гарбус та її помічниці Марії Чиж за взірцевий поступ; В садочку було 22 дітей. Референтка доброд. праці сказала, що впродовж 1969 року було відвідано в чотирьох шпиталях та однім старечім домі 553 пацієнтів. Інший комітет добродійної праці відвідав 8 разів шпиталь умово-хворих, працював у клініці Червоного Хреста. Пресова референтка дописувала до місцевої англомовної преси, подавала новинки по радіо і телевізії, писала дописи до журнала „Промінь". Відділ бере активну участь через своїх представниць у Саскатунській Жіночій Раді, у Комітеті Українок Канади. Тут Марія Дорош є заступницею голови, Параня Турецька касиркою а інші три — Емілія Табашнюк, Соня Стратійчук і Анна Янів — представниці. Наша представниця до Саскатунської Народної Мистецької Ради Марія Ткачук репрезентує нас у виступах і програмах, вчить і диригує катедральний і сумківський хор. Голова провінційної управи Союзу Ольга Гавриш учащає на наші засідання, виступає з привітами під час наших імпрез.

Відділ зложив жертви в 1969 р. — На Катедру в Саскатуні — $8,831.50, на журнал „Промінь" — $1,017.80, теологам Мих. Заліщукові та Іванові Стінці — $1,000.00, на Інститут П. Могили — $800.00, на Музейну Фундацію $200.00, провінційній Управі Союзу в Саск. — (орг. фонд) $50.00, на степенд. фонд $100.00, орган. фонд Союзу Українок Канади — $100.00, фундація Н. Кобринської — $5.00, на оселю „Зелений Гай" — $100.00, для відділу СУМК — $554.80, на Місійну радіо-передачу $250.00, на бібліотеку при відділі $100.00, на нову громаду Всіх Святих — $200.00. Фінансовий стан відділу — З 1968 р. осталось в касі $924.98, приходи в 1969 р. — $21,046.25, розходи — $21,475.07, в касі остало $486.18.

Заряд на 1970 рік: Уступивша голова — Емілія Табашнюк, голова — Марія Дорош, Анна Ріпак, Доця Баєр, Анастасія Буряник і Йоанна Симчич — заступниці голови, добр. Славченко — рекор. секретарка, Анна Тріщук — заст. секретарки, Кароля Завадюк — кореспон. секретарка, Павліна Хомин — пресова референтка, Василина Заліщук — касирка .

Референтки: освіти — Марія Воронюк, бібліотеки — Анна Гарасимчук, народнього мистецтва — Оля Луцюк, зовнішних звязків — Марія Мадюк і Йоанна Симчич, журнала „Промінь" — Марія Гарбус, членства — Емілія Табашнюк, молодшого СУМК — Анна Папіш, надзірна рада старшого СУМК — Оля Гавриш, шкільництва — Віра Лабач, міжнародніх справ — Ірина Ярущак, доброд. праці: шпиталь — Софія Охітва, умово-хворих і Червоного Хреста — Анна Янів, інституції незрячих — Анна Ріпак, архіву — Розина Драґан, дитячих садочків — Параня Чорній. Контрольна комісія — Марія (добр.) Кравченко, Єлисавета Вахняк і Вероня Лозова. В Комітеті Українок Канади з наших членок — Марія Дорош — 3-тя заст. голови, Параня Турецька — касирка, Соня Стратійчук і Анна Янів.

Комітети: обідів — Анна Янів і Вероня Лозова; перекусок — Василина Добні і М. Пиць; чаїв — Галя Максимюк; соціяльний і бінґо — Параня Турецька; майна кухонного — Варвара Катеринич, Емілія Никіфорук і Маланя Пігач. Почесна сестриця — Софія Ґрещук, сестриці Меланя Пігач, Емілія Никіфорук, Варвара Катеринич, П. Бокшован і Василина Бакурак.

Голови кружків — Меланя Пігач, Анна Янів, Вероня Лозова, Галя Гнатюк, Марія Стівенс і Йоанна Симчич. Членки, які навчають у недільній школі — Марія Гарбус, Доця Кулик, Анна Баран, Йоанна Симчич; в українській школі — добр. О. Славченко і Віра Лабач.

Анна Тріщук, секр.

ЧИЛИВЕК, Б. К.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори відділу відбулися дня 16-го лютого 1970 в домі членки пані Галини Кіслінської. Голова відділу Розалія Григірчук відкрила збори молитвою і мовчанкою вшановуючи тих, які відійшли на вічний спочинок. Предсідницею зборів була Розалія Григірчук, секретаркою Марія Савіцька. Після перечитання звіту з минулих річних зборів, звіти давали: Анна Крипякевич касирка, Р. Григірчук, голова, та контрольна комісія.

Впродовж року відбуто 5 місячних зборів, та багато засідань разом із церковною громадою почерез цілий рік. Відділ належить до Льокальної Ради Жінок. Членки були свідками церемонії принимання нових горожанів Канади а також гостили їх перекускою того самого дня після церемонії.

Стефанія Троян, яка була головою відділу почерез довгі роки була вшанована на зборах у присутности членок і членок сусідного відділу ім. Лесі Українки з Агесі. Вручено п. Троян срібну ложечку із відзнакою Союзу. Відділ відсвяткував свято Лесі Українки, Ольги Кобилянської, і влаштували програму в честь Тараса Шевченка разом із церковною громадою і відділом С.У.М.К.

Відділ улаштував дві виставі українського ручного мистецтва — одну в залі міста Чиливек, яка тривала один місяць і багато людей мали нагоду бачити цю виставу — другу під час вистави Артс Кавнсил, де виставлено було українські вишивки, писанки різьблені речі, та печиво — де був образ Тараса Шевченка прибраний українським рушником і „Кобзар".

Відділ разом із сумківцями приготовили авто до паради — з написом „Greetings from the Ukrainians" — СУМКівці у строях українських, з мандолінами і бандурою — на авті грала українська музика — це була парада „Country Living" почерез ціле місто Чиливек — за це виграли трофей за найкращий національний стрій та за декороване авто.

Відділ разом з громадою прощали о. Миколу Мороза і добродійку Ольгу, які виїхали до Ріджайни, Саск та робили прийняття отцеві і добр. Гикавим.

Членки відділу брали участь у весняному чаю Пров. Екзе. на Б. К. у Венкувері. Делегаткою на з'їзд у Едмонтоні в серпню була п. С. Троян.

Відбулось у церковній громаді заходом відділу Спільне свячене, пікник, осіння вечеря, базар і День Подяки з нагоди 50-ліття подружного життя панства Михайла і Варвари Гойдра.

Відділ передав готівкою до Церковної Громади — на будівельний фонд 558.73, на фонд Проміня $14.25 Різдвяне Желання $10.00.

До заряду на рік 1970 увійшли: Голова — Розалія Григірчук, зас. голови — Юлія Ґорчинська, касієрка — Анна Крипякевич, секретарка — Марія Савіцька. Контрольна Комісія: Стефанія Троян і Галина Кислінська. Програмовий Комітет очолює п. С. Троян.

Марія Савіцька, секр. відділу

ТІДОР, САСК. Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. т-ва відбулися в домі пані Суркан 3 грудня 1969 р. Збори відкрила пані Маринчук і була предсідницею. Присутніх членок було 30. Фінансовий звіт дала касирка пані А. Ґаврилюк. Приходи аз рік 1969 — $1,320.52, розходи — $615.59, лишилось у касі $704.93.

Впродовж року т-во відбуло 10 місячних зборів, членки зайнялись приготовленням для пяти весільних прийнять, приготовили один парафіяльний обід, весняний чай і випродаж Великодного печива та писанок, улаштували базар.

Т-во придбало потрібні речі до церкви, передплачує „Український Голос" і „Промінь" до шпиталю.

Заряд т-ва на 1970 рік: Голова — Ф. Маринчук, заст. голови — І. Чорнописька, секретарка — А. Кулик, заст. секр. — В. Ґаврилюк, касирка — А. Ґаврилюк. Контрольна комісія — А Павчук, М. Ґара, І. Чорнописька. Доброд. комітет (відв. хворих) — І. Чорнописька, М. Спішевка. Господині до посуду — І. Чорнописька і М. Спішевка. Базаровий комітет — Ф. Маринчук, А. Кулик, В. Ґаврилюк, І. Чорнописька, С. Денесик, А. Ґаврилюк.

А. Кулик.

ЖУРАВЛИНА

Із свіжиш ягід готують варення, напої, сиропи, екстракти. Сушені плоди перемелюють на порошок, з якого варять кисіль, желе, мармелад, начинку для цукерок. Журавлину разом з чорносливом добавляють, коли квасять капусту-провансаль. Ягоду широко використовують і як лікувальний засіб. Журавлиний сік і морс додають до холодних мікстур при гарячці. Сік журавлини помагає і проти цинги.

Нарешті, ягоду разом з медом вживають при простуді, ревматизмі, ангіні.

Чи знаєте?

Ясні, вилискуючі металеві форми до печива відбивають тепло і підпікають печиво рівномірно на румяно з верху і зі споду.

Темні металеві форми, або застаріло притемнені втягають тепло дуже швидко і часто припалюють печиво зі споду.

Вогнетривалі склянні форми дають добрі висліди і рівномірно підпікають, але втягають тепло і затримують його довше ніж металеві. З тієї причини печиво в склянних формах потребує 25 ступенів нижчої температури, як подає припис.

Не економте пудру, накладайте її щедро, а потім знімайте зайву. Починайте з шиї, потім пудріть підборіддя, щоки, лоб і останнім — ніс.

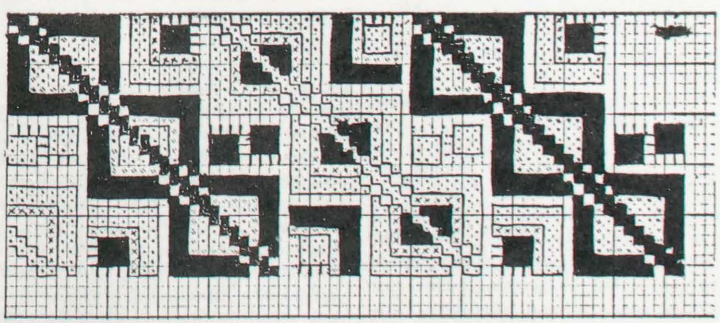

ВЗІР ДО ШАЛИКА

Шалик на шию із жовтавого крепдишину. Вишиваний на обох краях буковинським узором у брунатній, помаранчевій і зеленій красці. Взір виконаний на дрібній канві.

■ — брунатна — 801 Dmc
.... — помаранчева — 900 Dmc
xxx — зелена — 909 Dmc
° ″ — жовта — 444 Dmc
″ ″ — жовта — 444 Dmc

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Помідори з грибами

Потрібно на 4 особи:

4 помідори
1/2 ф. печериць
1 цибуля
1 ложка масла
2 ложки тертої булки
1-2 ложки сметани

Спарити помідори, стягнути скірку і скраяти вершки. Вийняти з середини зернятка, посолоти їх у середині і наложити начинкою. Печерички обібрати зі шкірки, посікти, вдушити на маслі з цибулькою. Потім дати дві ложки тертої булки, соли, перцю і і квасну сметану. Наложити в помідори, прикрити на пательні вимащеній маслом і всунути до рури на 25 хвилин.

— — —

Ребра по китайськи

2 фунти свинячих ребер
Мука, змішана з сіллю і перцем
1 горнятко води
¼ горнятка жовтого цукру
4 ложки оцту
1 ложка соєвого сосу (Soya Bean Sauce)
Сіль і перець
1 ложка крохмалевої мучки (корнстарч)
2 ложки води

Покраяти реберця на одну кістку і кожну кістку розрубати сікачем на половину. Кавальчики мають бути маленькі. Посипати реберця мукою, посоленою і поперченою. Зарум'янити в гарячім смальці. Товщ відцідити з ринки. Додати до м'яса воду, жовтий цукор, оцет, соєвий сос, сіль і перець до смаку. Накрити щільною покришкою і варити на вільнім вогні аж м'ясо стане м'яке і відстає від кістки (в паротиснім пароварі це бере 15 мінут). Коли вже готове, розправити крохмалеву мучку водою і додати до м'ясного сосу, мішаючи весь, щоб сос був гладкий. Хто любить густіший сос, може дати трошки більше крохмалевої мучки. Подавати з випеченим рижом, підсмаженими грибками і городиною. Риж китайці поливають соєвим сосом. Дуже смачне, хто любить відмінні чужонародні страви.

— — —

Книдлі зі сливками

1 горнятко звареної мнятої картоплі
2 горнятка муки
1 яйце
½ ложечки соли
Сині сливки (кілько потрібно)
Цукор
⅓ фунта масла
3 ложки тертої булки

Змішати картоплю з мукою, додати яйце, сіль і стільки води, щоб замісити вільне тісто. Виложити тісто на стільницю, підсипану мукою, уформити тісто в довгий валок і покраяти на невеличкі кусники, приблизно півцалеві або й грубші, залежно від грубости валка.

Приготовити сливки; помити, виложити на стирку і пообтирати. Розкраяти уважно один бік сливки і вийняти кістку, уважаючи при тім, щоб сливка трималася разом. У середину сливки дати трохи цукру, стулити сливку і загорнути в розплесканий кусник тіста, зліплюючи добре береги.

Варити в кипячій посоленій воді по кілька книдлів нараз. Коли книдлі спливуть на верх і вже готові, вийняти на ситко, а відтак дати до столової мищини або скляного кесерол, помастити топленим маслом, посипати цукром і тертою булкою, зарум'яненою в маслі. Подавати гарячими на стіл. Картопляне тісто дає ніжні, мякі книдлі.

— — —

Міґдалові ріжки

1 фунт міґдалів, 1 фунт масла або маргарини, 1 горнятко мілкого цукру, кілька зерен соли, 1 ложечка ванілії, 5½ до 6 горнят муки (приблизно), 1 горнятко мучкового цукру (айсінг), 1 ложечка ванілії.

Міґдали спарити, усунути лушпину і спражити в печі на легко румяно. Змолоти міґдали на дрібно машинкою до мяса. Утерти масло або маргарину з цукром і сіллю до пухкости. Дати міґдали і ванілію; розправити. Домішати стільки муки, щоб тісто далося виробляти. Розкачати тісто грубо і викраювати формою півмісяці. Якщо нема відповідної форми, тоді в руках уформити півмісяці, тобто ріжки. Пекти у мірно огрітій печі (325) яких 20 до 25 хвилин на блідо румяно. У міжчасі змішати мучковий цукор з 1 ложечкою ванілії. Мачати гарячі ріжки в приготовлений цукор з ванілією.

Міґдалові ріжки даються перетримати довгий час, тому добре пекти повний припис, як подано вище. Хто бажає, може зменшити припис на половину.

Рабарбарова мармеляда

1 помаранча
6 горнят покраяного рабарбару
1 горнятко ананасу (покришеного)
6 горнят цукру

Витиснути сок з помаранчі, а шкірку змолоти на дрібно. Змішати всі складники разом і додати ложку дві води. Варити аж згусне. Дати гарячу мармеляду в стерилізовані слоїки і закрутити тісно.

— — —

Мішаний огірковий маринат (дуже добрий)

1 кварта зелених помідорів — цілі, або покраяні
1 кварта білої дрібної цибулі
1 кварта покраяної салери
1 кварта калифьорів
1 кварта маленьких огірочків
1 кварта солодкої паприки — червоної або зеленої

Городину почистити, помити, ту що треба покраяти і намочити на ніч в ропі — на 1 1/2 горнятка грубої незьодизованої солі дати один ґальон води. Рано ропу сцідити, городину дати до стерілізованих слоїків і залити завареним сиропом з таких складників:

4 горнятка оцту
4 горнятка води
1 горнятко білого цукру
1/4 горнятка мішаного коріння

Все це разом заварити — дати покипіти 5 хвилин. Заливати гарячим городину у слоїках, закрутити і заварити ще в слоїках, хай покипить 5 хвилин. Слоїки вибрати з води, міцніше закрутити і поставити догори дном, щоб остигли.

Подала Пелагія Дибко, Гамільтон

— — —

CURRIED SHRIMP SALAD

2 c. cooked or canned shrimp
½ c. diced, red apple
½ c. celery and leaves
¼ c. sliced, green pepper
½ tsp. salt
½ tsp. curry powder
¼ c. mayonnaise or salad dressing

Combine shrimp, apple, celery and green pepper. Add salt and curry powder to mayonnaise. Combine with fish mixture and toss lightly Serve in lettuce cups. For variety, toss salad with cooked rice or macaroni.

ПАМ'ЯТНИК НАЙДОРОЖЧИМ

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої членки бл. п. Юлії Ґабраш, яка упокоїлась 18 квітня 1970 складаємо нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь". Родині покійної — дочкам і синам висловлюємо глибоке співчуття.

Церковні сестриці, Гефорд, (Пискливці) Саск.

— — —

У першу річницю смерти нашої дорогої членки, бл. п. Марії Бабич, яка упокоїлась 2 лютого 1969 р. складаємо $5.00 на журнал „Промінь" в пам'ять покійної.

Церковні сестриці, Гефорд (Пискливці) Саск.

— — —

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Юрія Марадина„ батька нашої членкині пані Розалії Андрус, який упокоївся 25 червня 1970 року у Тандер Бей, Онт., складаємо нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь". Пані Андрус і родині висловлюємо глибоке співчуття.

Відділ Союзу Українок Доньки України
Тандер Бей, Онт.

— — —

Висловлюю глибоке співчуття моїй приятельці пані Анні Мудрій у Реджайні по втраті її любого сина, бл. п. д-ра Семена Кута, який упокоївся 27 січня ц. р., в його світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Євгенія Козяр, Канора, Саск.

— — —

У п'яту річницю смерти мого дорогого мужа бл. п. д-ра Івана Верхомина, який відійшов від нас 5 серпня 1965 року складаю $10.00 на прес. фонд журнала „Промінь", як нев'янучий вінок на могилу нашого дорогого і ніколи незабутого мужа, батька і дідуся.

Ема Верхомин, дружина, Едмонтон

— — —

В першу річницю смерти моєї дорогої і ніколи незабутньої дочки, бл. п. Ольги Ґуляк, складаю в її світлу пам'ять нев'янучий вінок на журнал „Промінь" — $5.00.

Юлія Король, Донвел, Саск.

— — —

Відділ ім. О. Басарабової у Келґари складає нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь" в пам'ять батька добр. Фик, бл. п. Стефана Сенюка, який упокоївся 8 червня 1970 в Порт Артур, Онт. Вічна Йому пам'ять.

За відділ, Ґеня Микитяк,
Келґари

— — —

На нев'янучий вінок у четверту річницю смерти моєї дорогої приятельки бл. п. Анастасії Чумак, яка упокоїлась 23 вересня 1966 року в Торонто, в її світлу пам'ять складаю на журнал „Промінь" $5.00.

Анастасія Бельбас, Торонто

— — —

В пам'ять наших матерів — бл. п. Анни Пачовської, яка відійшла від нас 17 червня 1963 року (мати Марії Іванець), а два роки тому упокоїлась бл. п. Текля Іванець-Марущак (мати Миколи Іванця) складаємо нев'янучі вінки на журнал „Промінь" $10.00. Хай пам'ять про них буде завжди світлою.

Микола і Марія Іванець з родиною

Поправка: „На нев'янучий вінок" бл. п. Осипи Ковбель, що було поміщено в журналі ч. 6 з червня на стор. 14 було помилково надруковано суму пожертви — $10.00, замість $15.00. Таку суму зложили дочки Покійної: Оля Карманін, Люба Янкович і Надія Воробець.

Редакція перепрошує за недогляд.

НАЙНОВІША МОДА?

Впродовж століть Париж у Європі і великою мірою в світі був законодавцем жіночих мод. З Парижем, однак, змагався Лондон, який диктував моду для одягу мужчин. У 1960-их роках несподівано захитався паризький „модний трон": на Пікаділлі - Циркус у Лондоні виникла найновіша мода для жінок — „міні"-спідниці. Вони швидко поширились між жінками й дівчатами сливе всього світу. В Україні преса повідомляла, що виникали навіть непорозуміння: що робити з дівчиною - комсомолкою, яка платить членські внески, добре вчиться, але ходить у „міні"? Суперечка закінчилась тим, що дівчину залишили в спокої.

Впродовж кількох років кравецький Париж, заздрісний на кравецьку славу, підготовляв „протиудар" для Лондону. Восени 1969 р. найкращі одягові фірми Парижу, мод, показали „найновіший крик моди" — „максі", себто дуже довгі спідниці, суконки, плащі. „Максі" вдягла навіть мадам Помпіду, дружина президента Франції. Їх вдягли кілька кінозірок. Але „максі" не знайшли популярности серед модниць світу, ані серед простих смертних жінок та дівчат. Причина проста: в „максі" можна скалічитись чи й загинути на рухливих сходах, важко керувати автом, клапоть „максі" може легко залишитись на східцях автобуса чи пасажира...

Відомий французький фабрикант тканин Буссак хотів з допомогою моди на „максі" продукувати більше тканин, але прорахувався: мільйони плащів і суконок типу „максі" лежать „трупами", доводиться забирати їх геть із полиць. В Англії, Голляндії, Бельгії, Західній Німеччині підприємства навіть не переходили на випуск „максі".

Париж потихеньку відступив. Паризька газета „Суар" на початку серпня, повідомляючи про найновіший показ мод французьких „королів одягу", подала, що „максі" залишається тільки для особливих вечірніх строїв, отже й далі в світі тріюмфує „міні". Іншої моди покищо ніхто не винайшов: є одяги короткі, є трохи довші, але до довгих спідниць з минулого сторіччя сучасні жінки вже не повернуться.

Н. Н.

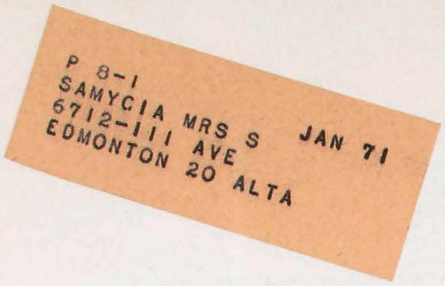

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Ніягара Фалс, Онт. — З нагоди ювілею подружжя п-ва О. і Є. Кіт, А. Погранична переслала $50.00, на кліше $6.00, на пресовий фонд $44.00

Канора, Саск. — Відділ ім. М. Маркович, секр. К. Лабюк переслала $50.00, з того $16 на кліше, на пресовий фонд $34.00

Дарія Ортинська $15.00 на передплати.

Суррей, Б. К. — З нагоди 25-ліття подружнього життя п-ва С. і О. Круліцьких, збірку переслав Ю. Антонішка, на кліше $6.00, на пресовий фонд 14.00

Виндзор — Відділ ім. Л. Українки, реф. І. Римар, на передплати $15, з розігравки на пресовий фонд 14.00

Ту Гилс, Алта. — З похорону бл. п. Марії Пашко, о. П. Зубріцький переслав на пресовий фонд 14.00

Ніягара Фалс — З нагоди Золотого Ювілею п-ва Карліцьких, П. Чоботко переслала збірку на пресовий фонд 12.00

Донвил, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. Л. Процишин переслала на пресовий фонд 10.00

Лондон, Онт. — З імпрези вшанування пам'яті Ольги Петлюри, С. Степанюк переслала 8.00

Келгарі, Алта. — З нагоди прийняття в честь Ф. Ткачук збірку переслала А. Дутчак 7.00

Едмонтон — Відділ при Катедрі св. Івана, реф. Л. Голубіцька за червень-липень переслала $61.00 на відновлення передплат. Від добродійного комітету при відділі, Ольга Фіголь переслала $25.00 на відновлення передплат до п'ятьох шпиталів.

Торонто — Відділ ім. княгині Ольги, реф. А. Бельбас переслала $39.49 на відновлення передплат. Панна А. Фігус $14.50 на відновлення передплат.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Марія Білоус доручила $30.00 на відновлені передплати.

Вегревил, Алта. — Відділ ім. княгині Ольги, реф. Олена Мельничук переслала $63.00 на відновлені передплати.

Содборі, Онт. — П-ні С. Іванишин $15.00 на відновлені й нові передплати.

Реджайна, Саск. — Відділ ім. Доньки України, реф. Н. Зенчишин $20.00 на відновлення передплат.

Йорктон, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. Л. Крипякевич переслала $15.00 на відновлені передплати.

Транскона, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Марія Нижник $30.00 на відновлення передплат.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Марія Пелепяк переслала $20.00 на відновлення передплат.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. Марія Гарбус переслала $60.00 на відновлені передплати.

Вернон, Б. К. — Відділ ім. княгині Ольги, реф. Ольга Шумей переслала $15.00 на передплати.

Смокі Лейк, Алта. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Рацой переслала $19.00 на передплати.

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, реф. П. Клюкевич переслала $65.00 на відновлення передплат.

Едмонтон, Алта. — Відділ при Катедрі св. Івана С. Пауш $35.00 на передплати; Є. Верхомин $20.00 на відновлені передплати.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

П-во Петро і Александра Тацюн — Тандер Бей, Онт. $10.00
Пані А. Боднар — Торонто 10.00
Пані М. Туртяк — Міямі, Флорида 5.00
Пані К. Лисак — Винярд, Саск. 5.00
Пані А. Велещук — Бонівил, Алта. 5.00
Д-ка О. Сацевич — Бирнабі, Б. К. 5.00
Пані Марія Шевчук — Едмонтон 5.00
Пані Марія Сенів — Саскатун 2.00
Пані В. Козаченко — Йорктон, Саск. 2.00
Пані Н. Белзюк — Моринвил, Алта. 2.00
Пані А. Палієнко — Торонто 2.00

По $1.00 — П. Сирота — Келедонія, Онт.; П. Плаксюк — Беніто, Ман.; А. Дрон — Вейборн, Саск.; Єлисавета Кудла — Келовна, Б. К.; А. Чипель, М. Кравченко — Торонто; М. Романюк — Ванкувер, Б. К.; К. Боярчук — Делта, Б. К.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані Анна Грицик — Гамільтон, Онт. 1
Пані Т. Стефюк — Вайта, Ман. 1
Пані П. Чоботко — Ніягара Фалс, Онт. 1
Панна А. Фігус — Торонто, Онт. 1
Пані Ольга Шумей — Вернон, Б. К. 2
Пані Д. Ортинська — Канора, Саск. 1
Пані С. Іванишин — Содборі, Онт. 1
Пані Ольга К. Ковальчук — Сенді Лейк, Ман. 1

Усім жертводавцям, тим, що збирають передплати і тим, що приєднують нових передплатників щиро дякуємо.

ЩОЙНО ВИЙШЛА З ДРУКУ ЦІННА ПРАЦЯ
ПРОФ. Д-Р Н. ПОЛОНСЬКОЇ-ВАСИЛЕНКО

„ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ"

Цікава змістом, цінна історичним минулим, в якім насвітлено найбільш видатні постаті українських жінок дала нам авторка працю, а зокрема в 1000-ліття смерти Великої Української Княгині Ольги, якій присвячено поважну частину в розділі княжої доби. Головні розділи книжки:

Жінки княжої доби
Українські жінки Литовсько-Польської доби
Жінки доби Гетьманщини
Українські жінки XIX—XX ст.

Книжка дуже гарно видана, на дорогім папері, багато ілюстрована в мистецькій полотняній оправі. Стор. 160. **Ціна . . $6.00**

Замовляти в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 4, Ont.